Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН | 27 май 1972 йил, шанба | № 123 (15.294). | Баҳоси 2 тийин.

ПАХТАКОРЛАР МЎЛ ҲОСИЛ УЧУН КУРАШМОҚДАЛАР.

МЎЛ-КЎЛ ОЗУҚА ЖАМҒАРИШ — МУҲИМ ВАЗИФА.

РЕСПУБЛИКАМИЗДА ДАСТЛАБКИ ПИЛЛА КАРВОНЛАРИ.

КОНИМЕХ ЧОРВАДОРЛАРИ КАТТА МАРРАНИ ЭГАЛЛАДИЛАР.

БЕШ ОЙЛИК ПЛАН МУДДАТИДАН ОЛДИН БАЖАРИЛДИ

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Марказий статистика бошқармасининг хабар қилишича, республика саноати ходимлари СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани авж олдириб, маҳсулотни реализация қилиш ва бир қанча энг муҳим буюмларни ишлаб чиқариш беш ойлик планини муддатидан аввал, 26 майда бажардилар.

Ой охиригача пландан ташқари анча миқдорда оғир саноат маҳсулоти, шунингдек халқ истеъмоли моллари: прокат, кўмир, химия ускуналари, йигирув машиналари, электр осма кранлар, скреперлар, цемент, дераза ойнаси, пахта толаси, шойи газлама, ўсимлик ёғи ва бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқарилади.

Жами юз миллион сўмлидан ортиқ маҳсулот пландан ташқари реализация қилинади. (ЎзТАГ).

СССР 50 МЕҲНАТ СОВҒАЛАРИМИЗ — ЮБИЛЕЙГА

ПИЛЛА — ДАВЛАТГА

Жарқўрғон район пиллачилари йиллик план ҳисобига қабул пунктига охирги килограмм пиллани топширдилар. Улар республикада биринчи бўлиб план топшириғини бажардилар. Давлатга 90 тонна юксак сифатли пилла топширилди. Пиллачиларнинг мусобақасига «Социализм» колхозидан пиллачилик чеварлари Тожихол Тошпемирова ва Намоз Тўлагановлар бошчилик қилдилар. Улар ҳар қути қурт уруғидан 130 килограммдан оширив пилла топширдилар.

Жарқўрғонликлар илгари қабул қилган мажбуриятларини қайта кўриб чиқиб, СССР юбилейи шарафига пландан ташқари камида 200 центнер пилла топширишга аҳд қилдилар.

* * *

Фарғона областидаги Ўзбекистон районининг пиллачилари янги ҳосил пилласини қабул пунктига биринчи бўлиб келтирдилар. Ғафур Ғулом номли колхоз звено бошлиғи М. Султонова қуртни 22 кун ичида боқиб бўлиб, ҳар қути қурт уруғидан 125 килограммдан юқори сифатли пилла берди. «Кўқон» совхозидаги Р. Абдуллаева звеносида эса топшириқда белгиланганига қараганда қарийб икки баравар кўп пилла қабул қилиб олинди.

Ленинград ва Фрунзе районларидаги колхоз ва совхозлар ҳам давлатга пилла топширишга киришдилар.

Қашқадарё области. Ғузор районидаги Охунбобоев номли колхоз чорвадорлари ем-хашак тайёрлашга катта аҳамият бермоқдалар. Суратда: чорва озуқаси тайёрлаш пайти.

Р. Ҳамидов фотоси, (ЎзТАГ).

ҚОНУН ПОСБОНЛАРИ

Совет прокуратураси ташкил топганига эллик йил тўлди. 26 майда Тошкентда бўлиб ўтган тантанали йиғилиш шу санага бағишланди.

Ўзбекистон ССР прокуратураси ва суди, Қизил Байроқ орденли Туркистон ҳарбий округи ҳарбий прокуратурасининг ходимлари, республика пойтахти ва Тошкент областидаги партия, совет ҳамда жамоат ташкилотларининг вакиллари А. Навоий номидаги театр залига тўпланишди.

КПСС ленинчи Марказий Комитети Сиёсий бюросидан иборат составда фахрий президиум сайланди.

Ўзбекистон ССР прокурори Н. Бўрихўжаев совет прокуратурасининг 50 йиллиги тўғрисида доклад қилди.

Меҳнаткашлар коллективларининг вакиллари ва турли ташкилотларнинг раҳбарлари прокуратура ходимларини байрам билан табрикладилар.

Тантанали йиғилиш қатнашчилари КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва ССР Иттифоқи Министрлар Советига табрикнома йўлладилар.

Тантанали йиғилишда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари И. Г. Анисимкин, А. Д. Бесчастнов, Й. Р. Қурбонов, Н. М. Матчонов, М. М. Мусахонов, О. У. Салимов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюро аъзолигига кандидат С. Р. Расулов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари С. К. Зиёдуллаев, М. Т. Турсунов, А. Р. Хўжаев, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. С. Абдалин қатнашдилар.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

Д. Ф. БОЙКОГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ЗООТЕХНИК» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Кўп йиллик самарали ишлари ва қоракўлчиликни ривожлантириш соҳасидаги хизматлари учун СССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги қоракўлчилик бош бошқармаси бошлиғининг ўринбосари Дмитрий Фёдорович Бойкога «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган зоотехник» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. МАТЧОНОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари. Ҳ. ПЎЛАТОВА.

1972 йил, 26 май.
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

БУХОРО ШАҲРИДАГИ 1-МУЗИКА МАКТАБИНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАХРИЙ ЁРЛИҒИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Музика ходимларини тарбиялаш ва тайёрлаш соҳасидаги хизматлари учун ҳамда ташкил этилганига 50 йил тўлганлиги муносабати билан Бухоро шаҳридаги 1-музика мактаби Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. МАТЧОНОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари. Ҳ. ПЎЛАТОВА.

1972 йил, 26 май.
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми музика кадрлари тайёрлаш соҳасидаги кўп йиллик, самарали педагогик ишлари учун Бухоро шаҳридаги 1-музика мактаби ходимларининг бир группасини Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республика матбуотидаги кўп йиллик, самарали ишлари учун ва туғилган кунига олтмиш йил тўлганлиги муносабати билан «Правда Востока» газетаси редакцияси партия турмуши бўлимининг мудири Фридрих Рудольфович **Дюммел**ни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республика матбуотидаги актив, самарали ишлари учун ва туғилган кунига эллик йил тўлганлиги муносабати билан «Правда Востока» газетасининг Хоразм областидаги ўз мухбири Константин Владимирович **Цикановни** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

ҒЎЗА ПАРВАРИШИ КУЧАЙТИРИЛСИН

ЧЎЛҚУВАРЛАР ҒАЙРАТИ

Сирдарё области далаларида бўлган киши чўлқуварларнинг ғўза парваришидаги ғайрат ва шижоатини кўриб қойил қолади. Механизаторлар универсалларни узунаси — кўндалангига юргизиб сифатли культивация қиляпти, сувчилар пайкалларга оби ҳаёт тараяпти, 40 мингдан ортиқ колхозчи, совхоз ишчиси ўтоқ ўтказиб, кўчатларни букетлаяпти. Ҳамма жойда 500 минг тонна Сирдарё пахтаси учун кураш авж олдирилган.

Сирдарёлик чўлқувар азаматлар биринчи культивацияни тугаллаб, 80 минг гектар ерда иккинчи культивация ўтказдилар. Областнинг янги ўзлаштирилган ерларида ҳам, эски зонасида ҳам шўрхок ерлар кўп. Бундай шароитда деҳқонлар ғоят тадбиркорлик билан иш тутмоқлари тақозо этилади. Пахтакорларнинг асосий эътибори кўчатлар сонининг буд бўлишига қаратилмоқда. Ола қаторларга қайта чигит экилди, кўчат ўтқазилди. Энди парваришни кучайтириш йўли билан ғўзаларни тезроқ ўстириб ва ривожлантириб олиш тадбирлари амалга оширилаётир. Область далаларида ҳар куни 2700-2800 универсал тракторлари тинимсиз ишлаяпти.

Ёғингарчиликлар кўп бўлиши туфайли далаларда бегона ўтлар кўпайиб кетди. Миришкор деҳқонлар унга қарши қаттиқ курашмоқдалар. Шу кунгача 80 минг гектар пахтазор бегона ўтлардан тозаланди.

Сув — ғўзанинг қони. Ҳозирги дамларда ғўзаларни қондириб суғориш тупроқ тузилишини яхшилабгина қолмасдан, ўсимликнинг тез авж олишини ҳам таъминлайди. Чўл шароитида бу тадбирни омилкорлик билан амалга ошириш айниқса катта аҳамиятга эга. Чўлқуварлар ғўзаларни тезроқ ва қондириб суғоришга аҳд қилдилар. Ҳар бир колхоз ва совхозда сувчилик бригадалари, постлари тузилди, экинларни суғоришга тажрибакор деҳқонлар белгиланди. Бир сувчи бир кеча-кундузда бир ярим гектаргача майдондаги ғўзаларни қондириб суғормоқда. Сувдан кеча-кундуз самарали фойдаланилмоқда. Область бўйича 20 минг гектардан кўпроқ майдондаги ғўзалар қондириб суғорилди.

Жиззах, Боёвут ва Пахтакор областнинг йирик ва юқори ҳосилли районларидир. Бу районларнинг хўжаликларида чигит энг яхши агротехника муддатида экилди, ғўзалар барқ уриб ўса бошлади, яшил квадратлар ер бетини қоплаб қолди. Афсуски, бу районларнинг пахтакорлари катта қийинчиликларга дуч келдилар. Жиззах районининг 7 минг гектардан кўпроқ майдондаги ғўзаларини дўл урди. Область ва район партия, совет ташкилотлари; қишлоқ хўжалик органлари табиий офат келтирган зарарнинг ўрнини қоплашга қаратилган зарур чоралар кўрдилар. Районга бошқа хўжаликлардан 150 га яқин универсал, кўплаб чигит, минерал ўғит етказиб берилди, Дўл урган майдонларга уч кунда қайта чигит экиб бўлинди. Ҳозир ғўзалар барқ уриб ўсяпти.

Боёвут районининг шароити оғир ва мураккаб. Ер ости суви юза жойлашган. Шўрхок ерлар анчагина бор. Экин майдонлари кеч етилади. Шунга қарамай, боёвутликлар уюшқоқлик, меҳнатсеварлик намунасини кўрсатдилар. Чигитни пешқадамлар қаторида экиб бўлдилар. Аммо улар ҳам табиий офатга дуч келдилар. Каттагина майдонлардаги ғўзаларни сел олди, дўл урди. Область ва район партия ташкилотлари бутун куч ва техника воситаларини қайта чигит экишга сафарбар этдилар. Бугун Боёвут райони далаларида яратувчилик меҳнати мавж урмоқда. Азамат пахтакорлар ҳар қандай шароитда ҳам зиммага олган социалистик мажбуриятимизни қоплайдиган даражада мўл ҳосил етиштирамиз, деган шиор остида пешана тери тўкмоқдалар. Табиий офатдан зарар кўрган Пахтакор райони меҳнат аҳли ҳам юксак марраларни кўзлаб, ғўза парваришини кучайтирмоқда.

Сирдарёлик чўлқуварлар юбилей йилида 500 минг тонна пахта тайёрлаш, шундан 350 минг тоннасини машиналарда териб олишга ваъда берганлар. Область ва район партия комитетлари, область ва район ижроия комитетлари, қишлоқ хўжалик бошқармалари бутун резервларни шу мақсад йўлига сафарбар этмоқдалар.

Яхши ниятингиз ҳамроҳингиз бўлсин, чўлқувар сирдарёлик пахтакорлар!

Қишлоқ хўжалиги ишлари кундалиги

ЕМ-ХАШАК МЎЛ БЎЛСИН!

Республика дала ва фермаларининг меҳнаткашлари беш йилликнинг иккинчи йилида чорвачиликни янада ривожлантириш ва унинг озуқа базасини мустаҳкамлаш юзасидан кенг тадбирлар программасини белгиладилар. Колхозлар ва совхозлар экин майдонларининг структурасини яхшилаш билан бирга беда, маккажўхори ва бошқа озуқа экинлари майдонларини кенгайтирдилар, аралаштириб экишни ва ем-хашак тайёрлашнинг янги технологиясини жорий этмоқдалар.

Ҳозирги вақтда қишлоқларимизда бедани ялпи ўришга киришилди, табиий ўтлоқлардан пичан тайёрлаш ишлари олиб борилмоқда. Деярли ҳамма жойда қалин ўсган беда ўримга тайёр бўлганлиги билан деҳқонларни қувонтирмоқда, кўкпоядан мўл ҳосил олишга умид бағишламоқда.

Кўпгина хўжаликлар бедани биринчи марта ўришни тугаллаб, ҳар гектар ердан 40-50 центнердан ҳосил кўтардилар ва иккинчи ўримга тайёрламоқдалар.

Сурхондарё ва Бухоро областларида бедани биринчи марта ўриш тугалланмоқда. Ўрта Чирчиқ, Оққўрғон, Гулистон, Сирдарё районлари ва бошқа бир қанча районлар ана шу қимматли озуқа экинини бедапояларнинг 60-70 процентидан ўриб олишди. Андижон областининг хўжаликлари беда пояларнинг ярмидаги ҳосилни, Тошкент, Сирдарё ва Наманган областларининг хўжаликлари эса бедапояларнинг учдан бир қисмидаги ҳосилни ўриб олдилар.

Бироқ, умуман республикада беда ўриш суръати паст. Қашқадарё ва Самарқанд областларининг хўжаликларида бедаларнинг 10-16 процентигина ўриб олинди. Хоразм ва Қорақалпоғистонда ҳам сусткашликка йўл қўйилмоқда.

Бўстонлиқ районида 2.945 гектар майдондаги беданинг атиги 111 гектаридан ҳосил ўриб олинган, Китоб, Чироқчи, Ғузор, Деҳқонобод, Косон, Орджоникидзе, Оқ олтин, Ғаллаорол, Нурота, Ургут, Пайариқ районлари ва бошқа бир қанча районларда жами майдоннинг 10-15 процентигина биринчи марта ўрилган.

Республиканинг кўпгина хўжаликлари пичан тайёрлаш билан бирга сенаж бостиришга киришдилар. Бу йил ҳар бир бош сигирга 5-6 тоннадан қимматли озуқа ғамлаб олиш кўзда тутилмоқда. Ёғингарчилик кўп бўлиб турган шу кунларда ўриб олинган бедани траншеяларга сенаж қилиб бостираётган хўжаликлар тадбиркорлик кўрсатмоқдалар. Бироқ шунга қарамай далалардан ўриб олинган кўкпоя ўз вақтида ташиб олинмаганлиги сабабли уларнинг бузилиш ҳоллари содир бўлмоқда.

Бухоро, Тошкент, Андижон областларида сенаж бостириш тез суръатлар билан олиб борилялти. Оқ олтин, Дўстлик, Ильич, Булунғур ва Ургут районларида эса бу ишга ҳалигача киришилмаган.

Табиий пичанзорларнинг республика озуқа балансидаги роли жуда каттадир. Дарё ёқасидаги пастликларда сув тошқинидан сероб бўлиб яхши ўсадиган ўтлоқлардан қамиш ва қиёқ тайёрлаш, қия ерлардаги ва ярим дашт зоналарида янтоқ, жусан ва каррак ғарамлаш кўпгина хўжаликларнинг озуқа запасини тўлдириши мумкин. Бироқ бир қанча областлар табиий ўтларни ўриб олишга ҳалигача киришмаётирлар.

Бедани ўриб олиш, озуқа тайёрлаш ва сенаж бостириш суръатларини жадаллаштириш керак. Районлар, хўжаликларнинг раҳбарлари ва мутахассислари пичан ўриш суръатини янада оширириш учун ҳамма зарур чораларни кўришлари, озуқа тайёрлаш ишларини пухта ташкил этиш, бедани ўриш суръатларини кучайтириш йўли билан қўлдан бой берган имкониятларини тиклаб олишлари зарур.

ҚИШЛОҚ КООПЕРАТОРЛАРИ КЕНГАШМОҚДА

26 майда Тошкентда «Ўзбекбирлашув» кенгашининг йиғилиши бўлди.

Докладчи — правление раиси М. Х. Ҳасанов ва музокараларда сўзга чиққан ўртоқлар қишлоқда тўққизинчи беш йилликнинг иккинчи йили учун олинган социалистик мажбуриятларнинг муваффақиятли бажарилишини таъминлайдиган савдо-сотиқнинг янги формалари ва методлари тўғрисида гапирдилар.

Йиғилишда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Т. Н. Осетров нутқ сўзлади.

Йиғилишда қабул қилинган қарорда қишлоқ кооператорларининг 1972 йилдаги вазифалари белгилаб берилди. (ЎзТАГ).

САМИМИЙ ҚУТЛОВЛАР

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин Миср Араб Республикасининг Президенти Анвар Садатга телеграмма йўллаб, СССР билан Миср Араб Республикаси ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги Шартнома имзоланган куннинг бир йиллиги муносабати билан самимий табриклар ва энг яхши истаклар билдирдилар.

Телеграммада бундай дейилади: «Бу шартнома Совет—Миср муносабатлари тарихида катта ўрин олади. Биз уни империализмга, реакцияга қарши, Яқин Шарқда социал тараққиёт ва тинчликни мустаҳкамлаш учун, ялпи тинчлик учун курашда давлатларимиз ва халқларимиз ўртасида мустаҳкамланиб бораётган жанговар дўстликнинг ёрқин ифодаси деб биламиз.

Шак-шубҳа йўқки, Миср халқининг ва бошқа араб мамлакатлари халқларининг империалистик исроил агрессияси оқибатларини тугатиш, Яқин Шарқда адолатли ва мустаҳкам тинчлик ўрнатиш йўлидаги куч-ғайратлари албатта муваффақият қозонади. Бу ишда сизлар ҳамиша Совет Иттифоқининг ёрдами ва мададига умид боғлашингиз мумкин».

* * *

СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин Афғонистон Бош министри Абдул Зоҳирга телеграмма юборди. У телеграммада Афғонистоннинг миллий байрами — Мустақиллик куни муносабати билан самимий табриклар ва энг яхши истаклар изҳор этилди.

Телеграммада совет—афғон дўстлиги ва ҳар тарафлама ҳамкорлиги икки мамлакат халқларининг манфаатлари ва бутун дунёда тинчлик манфаатлари йўлида бундан кейин ҳам ривожланаверади ва мустаҳкамланаверади, деб ишонч билдирилади.

АҚШ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ВИЗИТИ

СОВЕТ—АМЕРИКА БИТИМИ ИМЗОЛАНДИ

25 май куни Кремлда СССР ҳукумати билан АҚШ ҳукумати ўртасида очиқ денгизда ва унинг тепасидаги осмон бўшлиғида можароларнинг олдини олиш тўғрисида битим имзоланди.

1971 йил октябрида ва 1972 йил майида бўлиб ўтган музокаралар давомида ишлаб чиқилган бу битим халқаро ҳуқуқ принциплари ва нормаларига биноан, иккала мамлакат ҳарбий кемаларининг сузиши ва самолётларининг учиши хавфсизлигини таъминлашга қаратилган. Унда ҳар бир томон кемалари ва самолётларининг бошқа томон кемалари ва самолётлари учун монелик ва хавф-хатар туғдириши мумкин бўлган ҳаракатлар қилишга йўл қўймаслик юзасидан ўзаро мажбуриятлар олинган. Зарур конкрет чораларни кўриб чиқмоқ учун маслаҳатлар ўтказиш ва комиссия тайинлаш ҳам кўзда тутилган.

Битимни СССР Ҳарбий-Денгиз Флоти бош қўмондони, Совет Иттифоқи флоти адмирали С. Г. Горшков билан АҚШ денгиз министри Ж. Уорнер имзоладилар.

СОВЕТ—АМЕРИКА МУЗОКАРАЛАРИ

25 май куни Кремлда Совет—Америка музокаралари давом эттирилди. Музокараларда совет томонидан СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, Америка томонидан — Америка Қўшма Штатларининг Президенти Ричард Никсон қатнашдилар.

Совет Иттифоқи билан Америка Қўшма Штатлари ўртасидаги савдо-иқтисодий муносабатлар масалалари бугунги фикрлашувнинг марказида бўлди.

Музокаралар амалий, ишчанлик вазиятда ўтди.

Бугун шунингдек СССР ҳукумати билан АҚШ ҳукумати ўртасида очиқ денгиздаги ва унинг тепасидаги ҳаво бўшлиғида можароларнинг олдини олиш тўғрисидаги битимни имзолашга қарор берилди.

А. Н. КОСИГИН У. РОЖЕРС БИЛАН СУҲБАТ ҚИЛДИ

СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин 25 майда Кремлда АҚШ давлат секретари У. Рожерсни қабул қилди ва СССР билан АҚШ ўртасидаги савдо-иқтисодий муносабатларга доир масалалар юзасидан у билан суҳбатлашди.

Суҳбатда СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, СССР Госплани Раиси Н. К. Байбаков, СССР Министрлар Совети Раисининг ёрдамчиси Ю. В. Фирсов ва АҚШ президентининг ёрдамчиси П. Флэниган қатнашдилар.

СССР БОЛЬШОЙ ТЕАТРИ СПЕКТАКЛИДА

АҚШ Президенти Ричард Никсон рафиқаси билан бирга 25 майда ССР Иттифоқи Большой театрида П. Чайковскийнинг «Оққуш кўли» балетини томоша қилди.

АҚШ ва СССР давлат байроқлари билан безатилган марказий ложада меҳмонлар билан бирга СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, В. П. Брежнева, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико рафиқаси билан, СССР маданият министри Е. А. Фурцева, СССРнинг АҚШдаги элчиси А. Ф. Добринин бор эди.

Ложада АҚШ давлат секретари У. Рожерс, президентнинг миллий хавфсизлик масалалари билан шуғулланувчи ёрдамчиси Г. Киссинжер, АҚШнинг СССРдаги элчиси Ж. Бим ҳам бор эди.

(ТАСС).

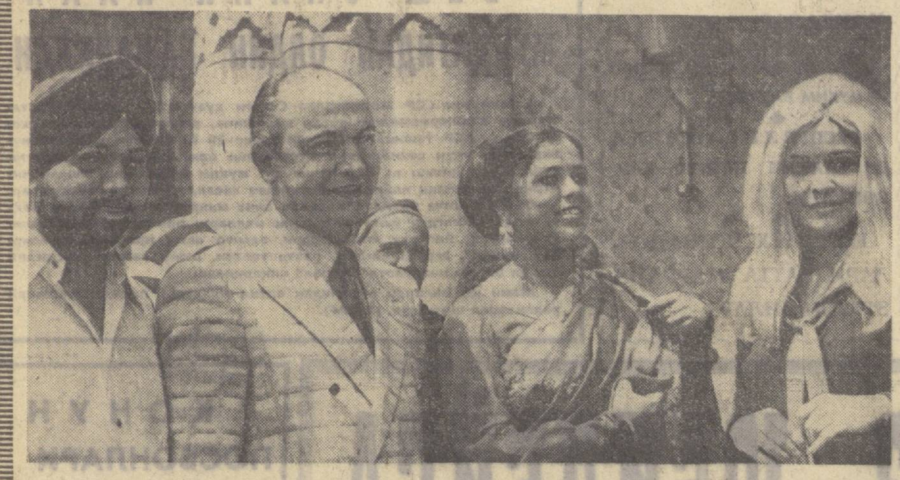

Осиё ва Африка мамлакатларининг иккинчи Тошкент кино фестивали давом этмоқда. Суратда: кинофестиваль қатнашчилари (чапдан) Сингх Харбхаджан (Ҳиндистон), Али Инфун (Туркия), Кумара Канта (Ҳиндистон) ва Денер Калкаван (Туркия)лар ўзаро суҳбат вақтида.

А. Тўраев фотоси.

Бизнинг суҳбат

УНУТИЛМАС УЧРАШУВЛАР

Ким-Син-Ён,
Корея Халқ Демократик Республикаси, кинофикация бошқармасининг бошлиғи.

Ҳақиқатан ҳам Осиё ва Африка мамлакатлари иккинчи Тошкент кино фестивалида унутилмас, ҳаяжонли учрашувлар бўлмоқда.

Корея кино санъати икки фестиваль орасида анча юксалди, мавзу ва мундарижаси бойиди. Қатор ажойиб фильмлар яратилди. Тўрт йил ичида юзга яқин бадиий фильм суратга олинди. Бугунги кунда кино санъаткорларимизнинг асосий мавзуи замонавийлик, Корея Халқ Демократик Республикасида социализм қуриш ва уни ҳар томонлама мустаҳкамлашдан иборат.

Тошкент кино фестивали биз учун жуда катта маҳорат мактаби бўлмоқда. Бу ерда биз тинчлик, дўстлик, ҳамкорлик каби олижаноб, умуминсоний шиорнинг ҳаётий ва зарурийлигини чуқур ҳис қилмоқдамиз. Шу йил июнь ойида Москвада Корея кино лентапарининг кўриги ўтказилади. Июлда эса Пхеньянда совет фильмлари кўриги бўлади. Умуман, ҳамкорлигимиз равнақ топаётганидан беҳад шодмиз. Мен кинофестивалга жуда катта муваффақиятлар тилайман.

БАХТИЁРМАН

Жон Киремерва,
Кинорежиссёр, Уганда.

Мен Совет Иттифоқига, хусусан ўзбек диёрига биринчи бор келишим. Нақадар бахтиёрман. Жуда кўпдан бери орзу қилиб келаётган ниятимга етдим. Ғойибона меҳрим тушган дўстларим билан дийдор кўришдим.

Маълумки, бизнинг кино санъатимиз ҳали ёш, эндигина оёққа туриб келмоқда. Бу соҳада ҳали жуда кўп ишлар қилишимиз, ўрганишимиз, изланишимиз, ўқишимиз, тажриба орттиришимиз лозим. Бу соҳада, албатта, совет киночилари эришган ютуқлар, тажрибалар бизга катта мактаб бўлади. Мен совет киносанъаткорлари ҳақида кўп эшитганман. Лекин кўришиш, суҳбатлашиш имконияти бўлмаган эди. Мана бугун бу имконият, бу қулайлик яратиб берилди. Биз Тошкент кино фестивалига Уганда республикаси мустақиллигининг 10 йиллигига бағишланган ҳужжатли фильм олиб келдик. Ўзим ҳужжатли киноленталар яратишга жуда қизиқаман. Шу кунгача 30 га яқин шундай картиналар яратдим. Севган мавзуим—маориф, илм—фан. Яратган лентапарим ҳам институт қурилиши, савод ўқитиш, халққа зиё тарқатиш масалаларига бағишланган. Фестиваль баҳона, мен кўпгина дўстлар орттирдим. Бир қатор янги, ҳаяжонли фильмлар томоша қилдим. Режиссёрлар, сценарийчилар билан яқиндан суҳбатлашдим. Булар, албатта, менинг келгуси ижодий ишларимга катта таъсир кўрсатади. Ҳамма дўстларимга ижодий муваффақиятлар тилайман.

ДЎСТЛИК МУҲИТИ

Ҳозир фестивалнинг бош қароргоҳи бўлиб қолган «Тошкент» меҳмонхонасидан одамлар кеч тунгача аримайди. Шунга қарамай, бу ердаги ходимлар жуда эрта уйғонишади. Бу ерда илгариги планларда назарда тутилмаган кўпдан-кўп учрашувлар, дўстона ва амалий суҳбатлар бўлиб турибди уларда санъат арбоблари учун жуда зарур бўлган ва уларнинг тинчлик ҳамда социал тараққиёт учун кураш йўлидаги куч-ғайратларини бирлаштиришга ёрдам берадиган алоқалар ўрнатилмоқда.

Мана, ҳозир Эрон киносининг таниқли арбоби Нуриддин Аштиёний ўз ҳамкасблари билан суҳбатлашмоқда. Биз ундан ўзининг дастлабки таассуротларини айтиб беришини илтимос қилдик.

— Тошкентга, — дейди эронлик меҳмон, — жуда кўп мамлакатларнинг вакиллари келишди, бу эса айрим масалалар юзасидан кенг кўламда фикрлашиб олиш алоқа ўрнатиш имконини беради Бу ерда совет, жумладан, ўзбек киноси усталари билан яқинроқ танишиа олганлигимдан жуда хурсандман. Мен ўз ватанимда Тошкент студиясининг бир неча фильмини кўрганман, улар катта таассурот қолдирган. Уларда муҳим мавзу билан миллий хусусиятлар бирлаштириб юборилган Лекин мен «Абу Али ибн Сино» «Алишер Навоий» сингари эскироқ фильмларни кўрганман. Ўзбек киносининг ҳозирги аҳволи билан кенгроқ танишиш иштиёқидаман Фестиваль вақтида менинг бу орзуим ушалишига ишонаман.

Машиналар эса меҳмонхонага янги-янги чет эллик меҳмонларни келтирмоқда. Бангладеш Халқ Республикаси вакили билан бўлган биринчи суҳбат жуда қисқа бўлди.

— Биз Тошкентга ўз мустақиллигимиз йўлидаги курашни ифодалайдиган ҳужжатли ва бадиий фильмларни олиб келдик. Бу фильмлар манзур бўлади, деган умиддамиз, — деди режиссер Атаур Раҳмонхон.

Тошкент учрашувида фильмларни манзур қилишнинг ўзи муҳим бир тушунча бўлиб қолди. Бу ҳол томошабинларга ҳам, фестиваль қатнашчиларига ҳам таалуқлидир. Ҳужжатли, манзарали, хуллас, жуда ранг-баранг қисқа метражли фильмларнинг сони ҳам шу тушунчага киради. Биринчи фестивалда бундай фильмлар жуда оз бўлганлиги учун улар бадиий фильмларга қўшиб кўрсатилган эди. Ҳозир бу фильмлар учун махсус кино зал—Тошкент «Билим» уйининг залини ажратиб қўйишга тўғри келди. 25 май куни бу ерда қисқа метражли фильмларни кўрсатиш тантанали равишда бошланди.

Шу маросимда сўзга чиққан иккинчи Тошкент кинофестивалининг бош директори А. П. Қаюмов ҳужжатли кинонинг ҳамма вакилларини ўз асарлари кўрсатила бошланганлиги билан табриклади. СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Кинематография давлат комитетининг раиси А. В. Романов қизиқарли бир рақамни айтиб берди. Ҳозир Совет Иттифоқидаги студия ҳар йили мингтадан ортиқ ҳужжатли ва илмий оммабоп фильм чиқармоқда.

Ўзбек режиссёри, СССР халқ артисти М. Қаюмовнинг «Самарқанд ҳамиша ёдимдасан» деган ва Тошкент студиясининг ёш режиссёри Н. Азимовнинг «Оддий кунлар» фильмларига ҳужжатли фильмлар конкурсини бошлашдек фахрли ҳуқуқ берилди.

Шу куни «Спутник» кинотеатри фестивалнинг учинчи экранига айланди. Бу кинотеатрда СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигига бағишланган совет фильмларини кўрсатишга киришилди.

Тошкент фестивали йилномасига янги-янги саҳифалар ёзилмоқда.

С. ФРОЛОВА, Г. ЛИПШИЦ,
ЎзТАГ мухбирлари.

ХЎЖАЛИК ИСЛОҲОТИ АМАЛДА

Маҳсулотнинг сифатини яхшилаш ишларини бошқариш мумкин ва керак

Яқинда Тошкентда бўлиб ўтган иқтисодий конференция қатнашчилари якдиллик билан шундай хулоса чиқардилар. Бу конференцияни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва КПСС Марказий Комитетининг ҳафталик «Экономическая газета» редакцияси уюштирганлиги тўғрисида илгари хабар берилган эди. Конференцияда хўжалик ислоҳоти ва маҳсулотнинг сифатини яхшилаш масалалари муҳокама қилинди.

«СИФАТ БЕШ ЙИЛЛИГИ»

«Экономическая газета» бош редактори профессор А. Ф. Румянцев, Ўзбекистон ССР Госпланини раисининг ўринбосари Ш. А. Хўжаев, СССР Госплани планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантириш янги методларини жорий қилиш бўлими бошлиғининг ўринбосари В. М. Иванченко, СССР Министрлар Совети Стандартлар давлат комитети раисининг ўринбосари П. С. Малишков, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Нарх-наво давлат комитетининг раиси Н. Тожиев ўз докладларида таъкидлаб ўтганидек, маҳсулотнинг сифатини яхшилаш КПСС XXIV съездининг тўққизинчи беш йиллик план ҳақидаги Директиваларини муваффақиятли бажаришнинг асосий шартларидан биридир. Бир-бири билан боғланган ва бутун хўжалик механизмини ҳар томонлама такомиллаштиришга қаратилган тадбирларни амалга ошириш туфайлигина бу проблемани ҳал этиш мумкин.

Биринчидан, хўжалик ислоҳотини янада такомиллаштириш, бу ислоҳотни тўла-тўкис тугаллаш, маҳсулот сифатини яхшилаш учун иқтисодий рағбатлантиришни кучайтириш — ана шундай тадбирлардандир.

Бошқаришнинг автоматлаштирилган системаларини ва электрон техникани жадал жорий қилиш, бошқарув ишларини рационализация қилиш ва механизациялаштириш муҳим роль ўйнайди.

Илмий тадқиқот ва конструкторлик ишларини ривожлантириш, корхоналарни техника билан қайта қуроллантириш, кадрлар тайёрлаш ва маҳсулотни реализация қилиш учун кенг имкониятлар яратиб берадиган йирик ишлаб чиқариш бирлашмаларини вужудга келтириш йўли кўп самара бераётганлигини тажриба тасдиқлади.

Хўжалик ислоҳоти шароитида социалистик мусобақанинг аҳамияти тобора ортади. Социалистик мусобақани доим пухта уюштириш керак. Конференцияда уқтириб ўтилганидек, ишлаб чиқаришнинг ўтган йил тегишли даврига нисбатан ўсиши, лойиҳада кўрсатилган қувватлар ёки тармоқ нормативларини ошириш, маҳсулотнинг сифатини яхшилаш ва шулар каби энг муҳим ишлаб чиқариш — иқтисодий кўрсатгичлар мусобақада қўлга киритиладиган муваффақиятларга баҳо беришда мезон қилиб олиниши керак. Мусобақа шартномалар асосида қилинадиган ишларга таяниши, мусобақа жараёнида тажрибаларни ўзаро айирбошлаб туриш керак.

Ходимларга кенг кўламда иқтисодий билим бермай туриб, умумий иқтисодий таълимни амалга оширмай туриб, маҳсулотнинг сифатини яхшилаш мумкин эмас. Бунинг учун яхши базакабинетлар, қўлланмалар, адабиёт ва кадрлар бўлиши керак.

Ҳозирги шароитда давлат стандартлари ва техникавий шарт-шароитларнинг роли кескин суратда ортиб бормоқда. Булар шундай қонун бўлиши керакки, ватан ва жаҳон классининг энг юксак талабларига муносиб бўлган буюмлар шу асосда вужудга келтирилиши лозим.

Маҳсулотнинг юксак сифати учун курашдаги ана шу йўналишларнинг ҳаммаси партия ва ҳукуматнинг КПСС XXIV съезди Директиваларини бажаришга қаратилган маълум қарорларига асосланади.

ИЛҒОРЛАР ТАЖРИБАСИНИ КЕНГ ЁЙИЛИК

Конференция қатнашчилари бир қанча корхоналарни, шу жумладан эриши қийин ва ўтга чидамли металлар комбинатини бориб кўрдилар. Улар бу комбинатда корхонанинг бош инженери Н. Н. Сергеев конференцияда қилган докладида мисол қилиб келтирган тажриба билан танишдилар. «Хўжалик илоҳоти, — деди у, — объектив иқтисодий қонунларнинг ҳаракатини ҳар томонлама ҳисобга олишга асосланган. Бу эса ислоҳотни амалга ошириш жараёнида ҳар бир коллектив аъзосининг ишлаб чиқаришдаги, корхонанинг муваффақият қозонишидаги ўз ўрнини аниқ-равшан билиб олишини талаб этади». Комбинатда хўжалик юритишнинг янги тартибига ўтиш арафасида иқтисодий таълим кенг кўламда уюштирилди; мутахассисларнинг бир группаси корхонадаги барча цехларда ишлар қандай бораётганлигини батафсил таҳлил этди. Иқтисодий хизмат ва меҳнатни илмий асосда ташкил этиш лабораториялари вужудга келтирилди. Барча цехлар хўжалик ҳисоби асосида иш олиб бормоқда. Эндиликда хўжалик ҳисоби бригадалар, сменалар ва участкаларда ҳам жорий қилинмоқда. Ҳисоб-китоб ишлари ҳам такомиллаштирилмоқда: ишлаб чиқаришда бўладиган харажатлар йил сайин ҳисобга олинмоқда. Бундай шароитда маҳсулотнинг сифати пасайиб кетса, бунинг натижасида етказиладиган зарар дарҳол ҳаммага аён бўлиб қолади ва маҳсулот сифатини яхшилаш учун тегишли чоралар кўрилади.

Ислоҳот йилларида корхонанинг бир неча миллион сўмлик фондлари вужудга келди. Бу эса моддий рағбатлантиришнинг бошқа формаларидан фойдаланиш билан бир қаторда маҳсулот сифатини оширганлиги учун ходимларга мукофот бериш имкониятини ҳам туғдирди. Ана шу фондлардан санаторий, бассейн, стадион, пионерлар лагерини қуриш, марказлаштирилган тартибдаги қурилиш ишлари ва янги машина-ускуналар сотиб олиш учун тегишли маблағлар ажратилди. Бу тадбирларнинг ҳаммаси техника тараққиётини жадаллаштириш ва корхоналарда кадрларнинг муқим ишлашини таъминлашга ёрдам беради. Бу чора маҳсулотнинг сифатини яхшилашга ҳам таъсир кўрсатади. Комбинат ишлаб чиқараётган маҳсулотнинг мамлакат ичкарисида — минг-минглаб истеъмолчилари борлиги ва бундан ташқари корхонанинг маҳсулоти 77 чет давлатга, шу жумладан Англия, Германия Федератив Республикаси, Япония, Канада каби мамлакатларга юборилаётганлиги бежиз эмас.

«Қизил тонг» фирмасининг директори С. У. Султонова, «Таштекстильмаш» заводининг бош инженери В. М. Филимонова ва бошқа корхоналар раҳбарларининг докладлари ҳам зўр иштиёқ билан тингланди. «Қизил тонг» фирмасида маънавий рағбатлантиришнинг кўп воситаларидан фойдаланилмоқда. Бу чора саратовликларнинг бенуқсон маҳсулот тайёрлаш ва маҳсулотни биринчи тақдим билан топшириш методини амалга оширишга ёрдам берди. Мисол учун яхши бригадаларга вимпеллар топшириш, «Аъло сифатли маҳсулот ишлаб чиқарувчи коллектив», «Қўли гул уста» унвонини бериш каби тадбирларни эслатиб ўтиш кифоядир. Ҳар бир иш жойида аъло сифатли меҳнат ҳаракати кенгайиб бораётганлиги ҳам диққатга сазовордир. Шу билан бирга аҳвол кунт билан ўрганиб чиқилмоқда, прогрессив стандартлар ва янги техника, илғор технология жорий қилинмоқда. Бунинг натижасида фирмада тобора яхши буюмлар ишлаб чиқарилмоқда (ҳозир 8 моделга сифат белгиси берилган). Шу билан бирга маҳсулотларни ишлаб чиқариш учун меҳнат сарфи камаймоқда, олинаётган фойда ортиб бормоқда, корхонанинг фондлари ҳам тобора кўпаймоқда.

«Ташсельмаш» заводининг ва пахтачилик учун машиналар яратадиган давлат махсус конструкторлик бюросининг тажрибаси ҳам конференция қатнашчиларининг эътиборини ўзига жалб қилди. Бу ерда узеллар ва деталларни имкони борича бир хиллаштириш ҳисобига янги машиналар ишлаб чиқариш муддатлари камайтирилмоқда ва сифати яхшиланмоқда. Маҳсулотнинг пишиқ ва пухталиги моҳирона оширилаётган «Средазэлектроаппарат» бирлашмасининг; сифатни контрол қилиш системаси ғоят такомиллаштирилган, маҳсулотни нуқсонсиз тайёрлаш методи жорий этилган В. П. Чкалов номли авиация заводининг; стандартлаш ва метрология хизмати намунали ташкил этилган «Ташкенткабель» заводи ва «Узбектекстильмаш» бирлашмасининг ҳамда бошқа илғор корхоналарнинг тажрибасини ҳам конференция қатнашчилари қизиқиб ўргандилар.

СТАНДАРТ ҲАҚИДА

Кўпгина нотиқларнинг нутқларида яқин вақтларгача корхона маҳсулоти сифатини оширишга рағбатлантирадиган етарли даражада таъсирли иқтисодий методлар бизнинг ихтиёримизда бўлмаган эди, деган гапни эшитишга тўғри келди. Уларнинг ҳаммаси эндиликда бундай резервлар борлигини таъкидлаб ўтишди.

«Саноат маҳсулоти сифатини аттестация қилиш ягона системасининг асосий қоидалари» жорий этилди. Мамлакатда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларнинг ҳаммаси уларнинг ҳозирги замон талабларига нақадар мос келишига қараб аттестация қилиниши лозим. Дунёдаги энг яхши намуналар даражасида бўлган ва давлат сифати белгисига муносиб маҳсулотларнинг ҳаммаси юқори категорияга ўтади. Иккинчи категорияга эса ҳозирги замон нормалари ва стандартларидан бир оз қолишадиган ва ишлаб чиқаришдан олиб ташланиши лозим бўлган маҳсулотлар киради. Олий категориядаги маҳсулотни ишлаб чиқарганлик учун корхона маҳсулотни реализация қиладиган нархларга қўшимча ҳақ белгиланади. Иккинчи категориядаги маҳсулотни ишлаб чиқарувчи корхона эса уни камроқ нархда реализация қилишга мажбур бўлади.

Ҳозир мамлакатда чиқарилаётган маҳсулотни аттестация қилиш иши — сифатни бошқаришнинг иқтисодий системаси учун пойдевор бўлиб хизмат қиладиган асосий босқичнинг ўзи кенгайиб бормоқда. Ўзбекистондаги кўпгина корхоналар бу ишни етарли равишда олиб бормаётирлар. Иқтисодий конференция министрликлар, идоралар ва корхоналарнинг раҳбарларига маҳсулотни аттестациядан ўтказиш ишини 1972 йил давомида тугаллашни тавсия қилди.

Стандартларнинг бошқа бир муҳим ролига ҳам эътибор қаратиб ўтилди. Давлат стандартларини бузган ҳолда тайёрланган у ёки бу маҳсулотларни реализация қилишни стандартлаш идоралари неча марталаб «ёпиб қўйган» пайтда стандартларнинг роли қайта-қайта ўзини кўрсатган эди. Стандартларни бузишга йўл қўйган корхоналарга нисбатан иқтисодий чоралар кўрилади. Чунончи, брак маҳсулот чиқарган корхона истаса-истамаса икки йўлдан бирини танлаб олиши: ё моддий зарар кўриши ёки маҳсулот сифатини ошириш учун шошилинч тадбирларни амалга ошириши лозим бўлади. Одатда, иқтисодий чоралар тез ёрдам беради.

«АЪЛО СИФАТЛИ МАҲСУЛОТ УЧУН»

Иқтисодий конференция қатнашчилари бир овоздан қабул қилган тавсиялар — Ўзбекистон корхоналарининг маҳсулоти сифатини ошириш юзасидан яқин йиллар ичида қилинадиган ишлар программасидан иборат. Бу ҳужжат проблеманинг ҳамма жиҳатларини: иқтисодий ишни такомиллаштириш; мусобақани яхшироқ ташкил этиш; стандартлаш органларига ва техника контроли бўлимларига кадрлар танлаш проблемаларини ўз ичига олади. Ўлчов методлар ва воситаларини яхшилаш; техника ҳужжатларини расмийлаштириш ва лойиҳа ишини яхшилаш; экспериментал лойиҳалашнинг моддий базасини ривожлантириш; илғор тажрибани умумлаштириш ва пропаганда қилиш методлари ҳамда кўпгина бошқа проблемалар ҳам шулар жумласига киради. Конференция қатнашчилари ҳар бир корхонада маҳсулот сифатини ошириш, уни пишиқ-пухта қилиб чиқариш ҳамда уларни 1972—1975 йилларда сифат белгиси олиш учун аттестациядан ўтказишнинг комплекс планларини тузиб чиқиши лозим, деган хулосага келдилар. Бу ишга активларнинг кенг доираси жалб этилиши керак.

Кўпгина қимматли таклифлар ўртага ташланди, ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишнинг янги резервлари кўрсатиб берилди. Эндиги иш белгиланган режаларни амалга оширишга боғлиқ.

Ю. КРУЖИЛИН,
ЎзТАГ мухбири.

Партия турмуши: коллективда маънавий-сиёсий вазият

МЕҲНАТ—РОҲАТ-ФАРОҒАТ

ИККИНЧИ ХАТ

МУРАББИЙЛАР

Пўлат Бурхонов Бухоро пахта заводига кутилмаганда директор бўлиб қолди. Бу корхонани оёққа турғазиб, унинг довруғини оширишда катта хизмат қилган моҳир ташкилотчи Ғулом Аҳмедов республика пахта тозалаш саноати министрлигининг Тошкент луб трестига бошқарувчи қилиб кўтарилгандан кейин ўрнига уни лозим топишди. У янги жойда ишни бошлар экан, катта юк елкасидан босиб тушгандай бўлди.

Бир томондан қараганда Пўлат ака учун бу ишнинг ҳеч қандай қийинчилиги йўқдек эди. У пахта саноати мутахассиси, институтни битирган. Ишни 1957 йили Кармана пахта заводидан бошлаган. Аввал слесарь бўлиб ишлади. Кейин корхонанинг ёнилғи билан юрадиган электрстанциясини бошқарди. 1959 йили Қоракўл пахта заводига бош инженер бўлиб ўтди. 1965 йилдан 1971 йилгача шу жойда директорлиқ қилди. Мана, энди областдаги орден билан тақдирланган донгдор корхонага бошлиқ.

Янги директор корхонани анча-мунча англаб олганда ой янгиланди. Секретарь директорнинг олдига республика Пахта саноати министрлигининг янги буйруғини олиб кирди. Баъзи сабабларга кўра декабрь ойи ва 1972 йилнинг дастлабки ойлари учун кўп корхоналар қатори бу заводга ҳам план қўшиб берилган эди. Энди фақат декабрь ойининг ўзида планга қўшимча бир миллион сўмликдан кўпроқ маҳсулот ишлаб чиқариш керак бўлади.

Раҳбар бу ўринда қандай иш тутиши керак? Маъмуриятчилик, тўғрироғи буйруқ биланми? Пўлат ака узоқ ўйланди. Бош инженер, партия ташкилотининг секретари, касаба союзлари комитети раиси ва бошқаларга фикрини айтди.

Иш қуйидан бошланди. Кўп смена ва цехлар, бригадаларда йиғилишлар ўтказилди. Корхона раҳбарлари ошкора равишда ҳамма гапни айтиб олдинда турган вазифани тушунтирдилар. Кейин ишчиларга мурожаат қилиб бундай шароитда қандай иш тутиш кераклиги ҳақида фикрларини сўрашди. Илғор ишчилар, ветеран толачилар, рационализаторлар, инженер-техник мутахассисларга маслаҳат солинди.

Албатта янги тартиб ҳаммага ҳам маъқул келавермади. Баъзилар уни маъмуриятнинг обрўсини тушириш деб билди. «Раҳбарларнинг ақли шунга ҳам етмай қолибди-да», «План қўшишга ҳам йиғинми, буйруқ бериш керак, вассалом», «Ҳамма нарсани маслаҳатлашаверса, ишга вақт етадими».

Аммо, маъмуриятнинг партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари маъқуллаган чақириғи ишчиларда фикр уйғотиши билан бундай «доно»ларнинг луқмалари тўхтаб қолди. Толачилар ўз имкониятлари машина ва қувватлардан самарали фойдаланиш, ички резервлар ҳақида мулоҳазалар айтдилар. Коллектив равишда ишлаб чиқилган тадбирда бу фикрлар ҳисобга олинди. Қўшимча топшириқни бажариш учун ҳамма баравар ҳаракатга келди. Пахта тозаловчилар ишга алоҳида иштиёқ билан ёндаша бошладилар. Декабрь ва 1972 йилнинг биринчи квартали планларн ошириб адо этилди.

Бу завод маъмурияти ва партия ташкилотининг ишга ижодий ёндошиши бўлди. Директор мана шу иш билан коллективнинг тилига тушди, янги жойда раҳбар ва ташкилотчи сифатида илк бор тан олинди.

Директор фаолиятининг «икир-чикир» томони кўп. У имзо чекадиган ҳар бир ҳужжат корхона фаолиятини ўзида акс эттирадиган кўзгуга ўхшайди. Корхонада коллектив ўртасидаги ҳамжиҳатлик, аҳилликка ёрдам берадиган, ишчиларга кайфият бағишлайдиган деярли барча қарор, буйруқ ва кўрсатмалар унинг қўлидан, дилидан ўтади. Ана шу имкониятдан ҳалоллик билан тўғри фойдаланмайдиган раҳбар раҳбар эмас.

Корхона иши билан танишганда бизга анчагина ҳужжат ва қоғозларни кўрсатишди. Булар маъмуриятнинг иш юритиш тартиби ва тажрибаси ҳақида ҳикоя қилади. Кўзга энг аввал ташланган нарса ишчиларнинг хат ва аризаларига зудлик билан жавоб берилгани, кун тартибидаги масалаларни тезроқ ҳал этишга ҳаракат қилингани бўлди.

Бу йил қиш оғир келди. Ёғин кўп бўлиб, кунлар қаттиқ совиди. Коллектив аъзоларидан анчагина киши ўтин, кўмир сўради. Бундан ташқари ҳар куни ишчиларнинг турмушида қанчадан-қанча қувончли янгиликлар, гоҳида эса кутилмаган ҳодисалар рўй беради.

Бундай пайтларда хатларга бефарқ қараб бўладими. Киши бирон нарсани илтимос қилиш учун аввал обдон ўйлайди, ҳар хил мулоҳазага боради. Ниҳоятда эҳтиёж сезгандан кейингина қўлга қалам тутади. Шундай экан, унинг хатига кун тартибидаги оддий гап деб қараб, тортмага ташлаб қўйиш ярамайди.

Ҳеч эсимиздан чиқмайди. Редакцияга Фарғонадаги бир корхона ишчисидан хат келган эди. Унда жуда қизиқ гап айтилган.

«Директоримиз ишбилармон, одил одам, — деб ёзган эди у. —Шунинг учун қаттиқ ҳурмат қилардим. Лекин бир воқеа содир бўлди-ю, ундан кўнглим қолди. Бир куни у цеҳимизга келди. Мендан ўн ёшлар чамаси кичик мастеримиз билан жуда тенгма-тенг сизлашиб гаплашди. Гал менга келганда сенлаб қолса бўладими. Кўнглимга жуда оғир ботди. Бўлмаса мастеримиз ишга яқинда келган. Нима, мен оддий ишчи бўлганлигим учун ҳурмат қилмай сенлаб гапирдими?»

Бу хатни ўқиб ишчининг қалбини кўргандай бўлган эдик ўшанда. Раҳбар учун ишчилар билан муомала қилиш, уларнинг тилини топишдан мураккаб иш йўқ. У билан оддий ишчи ўртасидаги муносабат кўп жиҳатдан ишхонадаги вазиятни белгилайдиган мезондир. Заводда ҳафтасига бир марта ўтадиган техника кенгашига қатнашдик. Тўғрисини айтганда, ана шу йиғилишнинг руҳи олдинига бизни ажаблантирди. Ҳамма ўз гапини босиқлик билан асослаб гапирар, қилинадиган иш, амалга ошириладиган тадбирлар устида атрофлича фикр қилинарди. Ҳеч ким қизишиб қуюшқондан чиқмас, овозини ортиқча кўтариб гапирмас эди.

Газетхон ташқаридан одам бўлгани учун шундай «маданиятли» ўтгандир-да, деб қолиши мумкин. Ҳолбуки, бу техника кенгаши завод учун ниҳоятда ноқулай пайтда ўтди. Корхона қуйи сорт хом ашё билан ишлаётганлиги учун тола сифати пастроқ бўлаётгани, тола ажратувчи ОХП машиналари ўрнига ЧХЗ машиналарини ўрнатишни тезлатиш лозимлиги, биринчи бригада техника яхши созланмаганидан бирпас бекор туриб қолгани ҳақида гап кетди. Бу масалалар республикамиз пахта саноатида энг юқори сифатли маҳсулот ишлаб чиқараётган, толасининг асосий қисми Европа ва Осиёдаги тараққий этган мамлакатларга юборилаётган завод учун ҳазилакам гап эмас. Шунга қарамай кенгашда бақириқ-чақириқ рўй бермади. Эртадан бошлаб қилинадиган ишлар ҳамманинг кўз ўнгида очиқ-ойдин намоён бўлди.

Умуман заводда иш юзасидан ортиқча шовқин-сурон йўқ. Директор баъзи кинолардагидек жиғибийрони чиқиб ҳамма нарсага бошини тиқмайди, телефон қилиб кимлар билан дир бўғилиб гаплашмайди. Аксинча вазминлиқ билан иш юритади. Заводда бўлганимизда директорнинг қабулига келган кишиларнинг тирбанд бўлиб турганини учратмадик. Бу, раҳбарнинг ишбошилиқ санъатидир. У ўринбосарларининг бажарадиган юмушини ўз елкасига олмайди. Ҳаммадан мустақил ишлашни талаб қилади. Ишнинг умумий йўналишини белгилаб беради.

«Ҳар бир корхонада, ҳар бир коллективда, — деган эди ўртоқ Л. И. Брежнев СССР касаба союзлари XV съездида сўзлаган нутқида, — **кимнинг қандай ишлаётганлиги яхши маълум бўлиб турадиган ва ҳар бир киши муносиб тақдирланадиган муҳитни, жамоат фикрини вужудга келтира билиш ҳам жуда муҳимдир. Коллективдаги яхши меҳнат ва муносиб хулқ-атвор ҳамиша эътироф қилиниб, муносиб баҳоланишига, ишдаги ўртоқларнинг ҳурмати ва ташаккурига сазовор бўлишга ҳамма ишонч ҳосил қилиши керак».**

Бухоро пахта заводида ана шундай шароит яратилган десак, муболаға қилмаган бўламиз. Бу ерда кўпчилик ишчилар вазифасига зиммасидаги топшириқни бажариш деб эмас, корхона нуқтаи назаридан қарайди. Иш унумини ошириш, маҳсулот таннархини арзонлаштириш каби ишлаб чиқаришнинг энг муҳим масалалари ҳақида ўйлайдилар.

Бунда маъмурият билан бирга партия ташкилоти, касаба союз, комсомол ташкилотларининг ҳам хизмати катта. Партия ташкилотига секретарлик қилаётган Маъсуда Халилова 1942 йили 17 ёшида корхонага келиб шогирд тушди. Партияга ўтди. 1944-1945 йиллари завод касаба союзлари комитети раиси бўлиб ишлади. Уч йил шаҳарқомда инструкторлик қилди 1952 йилдан яна қадрдон корхонасига боғча мудираси бўлиб келди. 1969 йилдан буён партком секретари.

Маъсуда опада баъзи раҳбарларга ўхшаш кибр-ҳаво йўқ. Юзида жиддийлик аломати кўринмайди, гаплашганда қошлари чимирилиб турмайди. Ҳамма билан суҳбатлашиб кетаверади. Кўнгли очиқ. Лекин бирорта коммунист ножўя қадам ташласа, вазифасига ёки партиявий топшириққа нисбатан масъулиятсизлик қилса партия йиғилишларида рўйирост аямасдан танқид қилади.

Партия йиғилишларида ишчиларнинг ҳисоботларини эшитиб туради. Лекин бу муҳокама партия аъзосининг камчилик ва хатоларини ҳамма-ёққа овоза қилиш учун эмас, унда шу куннинг қўйган талабларига жавоб берадиган онгли, ташаббускор киши бўлишига ёрдам кўрсатишни кўзда тутади. Партия ташкилоти тарбияни икки қутб — кўпчиликнинг яхшидан андоза олиши ва ёмон ишдан ихлоси қолиши мисолида тарбиялашга эътибор беради...

Директор, партком ва касаба союз комитети раисининг ишчиларни мукофотлаш ҳақида суҳбатлашиб тургани устига кириб қолдик. Маъсуда опа мукофотлаш ҳақидаги буйруқ билан бирга, ишда масъулиятсизлиги учун ҳайфсан олган кишига берилган буйруқни ҳам осиб қўйишни таклиф қилди.

Доҳийларимиз Карл Маркс ва Фридрих Энгельс раҳбарларни оркестрни бошқараётган дирижёрга ўхшатган эдилар. Бу кишиларнинг иши билан танишганда ана шу муқояса ёдимизга келди. Дирижёр иш устида оркестрнинг ҳар бир аъзоси ҳаракатини ниҳоятда нозик дид билан кузатиши ва бошқариши шарт. Усиз куй чиқмайди Корхона раҳбарлари ҳам дирижёрлар мисол ҳамма ишчиларни, қилинаётган ва қилинадиган ҳамма юмушларни кўз ўнгида тутмоқдалар, коллективни маҳорат билан бошқармоқдалар Улар корхона мураббийларига айланганликларининг сабаби ҳам ана шунда!

С. МУҲИДДИНОВ,
Т. НАЗИРОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбирлари.

РЕДАКЦИЯ ПОЧТАСИДАН

* ПАХТАКОРЛАР ЖАСОРАТИ
* ГЎШТ, СУТ МЎЛ БЎЛАДИ
* БАРХАНЛАР ЎРНИДА ПАХТАЗОР
* ҲАЁТНИ БЕЗАЁТГАН ШОВВОЗ
* БАХТЛИ БИЛЕТ ЭГАСИ
* БЕПАРВОЛИК ОҚИБАТИ

ОФАТНИ ЕНГИБ

Апрель ойининг сўнгги ҳафтасида табиий офат юз берди. Кучли жала ёғди. Жала суви ариқларни, кўчаларни тўлдириб оқди. Шунда пахта майдонлари ҳам катта зарар кўрди. Фарғона область, Ленинград районидаги «Ленинобод» колхози далаларида яшнаб турган ғўзалардан 500 гектарини сув ювиб кетди.

СССР ташкил топган куннинг 50 йиллиги шарафига 1183 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 40 центнердан ҳосил етиштириш мажбуриятини олган хўжалик пахтакорлари юз берган қийинчиликлар олдида саросимага тушмадилар. Улар табиий офат оқибатларини тезроқ тугатиш мақсадида барча куч ва имкониятларни ишга солдилар. Тракторларга осилган культиваторлар олиб қўйилиб, яна сеялкалар тиркалди. Чигит ниҳоятда зудлик билан экилди. Айни вақтда сифатига ҳам алоҳида эътибор берилди.

Кеча-кундуз тиним билмай қилинган меҳнат, ҳосил тақдири учун олиб борилган кураш яхши натижа билан тугалланди. Қайта экилган 500 гектар майдоннинг ҳаммасида уруғ текис ва соғлом ундириб олинди. Ҳозир яганалашни тезроқ тугаллаш, парваришни кучайтириш йўли билан чигит қайта экилган майдонлардаги экиннинг ривожини тезлаштириш ва уни дастлаб экилган ҳамда табиий офатдан унчалик кўп зарар кўрмаган майдонлардаги ғўзаларга етказиб олиш тадбирлари амалга оширилянти.

Табиий офатдан бошқа майдонлардаги экин ҳам қисман зарарланган эди. Ана шу зарарнинг оқибатлари ҳозир тўла тугатилди. Сифатли ягана қилиниб, иккинчи ишлов берилаётган ғўзалар кун сайин яшнаяпти. Ғўза қатор оралари 28 та чопиқ трактори билан ишланмоқда. 74 сувчи экинни суғоряпти. Ғўза парваришида Аҳмаджон Мамажонов, Турғунбой Ғозиев, Тўхтахўжа Қодиров, Ҳайдарали Асқаров, Исоқжон Акрамов каби илғор механизаторлар ғайрат кўрсатиб ишламоқдалар.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Турсунбой Қорабоев, тажрибали пахтакорлар Маҳкамбой Маҳмудов, Солижон Полвонов, Бозорбой Маҳкамовлар бошлиқ бригадаларнинг аъзолари бу йил гектаридан 45-50 центнердан ҳосил етиштириш ҳақида сўз беришган. Бу бригадаларда ғўза парвариши тобора кучайтирилмоқда. Ягана барвақт ва сифатли тугалланди. Экин минерал ва маҳаллий ўғитлар аралашмаси билан озиқлантирилиб, талабига қараб суғориляпти. Илғор бригадаларнинг меҳр билан парвариш қилинаётган ғўзаси шона кўрсата бошлади.

Қ. ТУРСУНОВ.

Суратда: 50 центнерчи бригада бошлиғи, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Турсунбой Қорабоев (ўнгда) ёш механизатор Шоҳирали Абдуллаевга навбатдаги культивация қилинадиган участкани кўрсатмоқда.

Автор фотоси.

„Нишон» давлат наслчилик заводи Қашқадарё областидаги йирик чорвадор хўжаликлардан бири. Завод яйловларида 70 минг бошдан зиёд қўй боқилади. Қўйларнинг тўқ ва иссиқ қишловини таъминлаган чорвадорлар қўзилатишни яхши кўрсаткичлар билан якунладилар. Ҳар 100 бош совлиқдан 120 тадан ошириб қўзи олинди. Ўстиришга қўзи қолдириш ва қоракўл тери топшириш планлари ошиғи билан бажарилди. Даврон Фармонов, Олим Аппонов, Наримон Раҳмонов, Берди Исматовлар мудирлик қилаётган фермаларнинг чорвадорлари эришган натижалар янада қувончли бўлди. Бу фермаларда ҳар 100 бош совлиқдан 130-150 тадан қўзи олинди. Соғлом қўзиларнинг ҳаммаси насл учун қолдирилди.

ҚИРҚИМЧИЛАР ҒАЙРАТИ

Чорва туёғини ўстириш, маҳсулот етиштиришнинг кўпайтириш йўлида астойдил меҳнат қилаётган яйлов баҳодирлари баҳорги жун қирқимини ҳам тез ва соз ўтказиш учун интилишяпти. Завод бу йил давлатга 129 тонна юқори сифатли жун топшириши керак. Чорвадорлар бунинг камида 80 тоннасини баҳорги қирқим ҳисобидан бажаришмоқчи. Ҳозир бутун куч ва ҳаракат шунга қаратилмоқда. Қисқа вақт ичида 70200 бош қўйдан 56500 тасининг жуни қирқилди. Ҳар қўйдан ўрта ҳисобда 1,6 килограммдан сифатли жун олинмоқда.

Қирқим ўзаро мусобақа асосида уюштирилган. Ишнинг натижаси ҳар беш кунда якунланиб, илғорлар рағбатлантирилмоқда. Мусобақада Норман Фармонов мудирлик қилаётган ферма чорвадорлари пешқадамлик қилмоқдалар. Улар бу йил 8951 бош қўйнинг ҳар биридан 3,6 килограммдан жун қирқиб олиш ҳақида сўз беришган. Ҳозиргача 7000 бош қўйнинг жуни қирқилди. Олинган жун ҳар бир қўй ҳисобига ўртача 1,9 килограммдан тўғри келаётир. Ферманинг Тошпўлат Шукуров, Ражаббой Ёмғуров каби қирқимчилари мусобақа ғолиби бўлмоқдалар. Улар кунига 100-120 бош қўйнинг жунини қирқиб, топшириқни икки ҳиссадан адо этаётирлар.

Олим Алпонов, Берди Исматов ўртоқлар мудир бўлган фермаларнинг қўйчивонлари ҳам қирқимни жадал олиб бораётирлар. Қирқимчиларнинг унумли ишлашларига Норқул Зиёдуллаев, Амир Шерқулов каби чархчилар баракали ҳисса қўшаётирлар.

Қўйлардан қирқиб олинган жун пешма-пеш пресслаияпти. Прессловчилардан Шароф Мейлиев, Ўрин Маматов, Мейлиқул Узоқов, Норбой Отамуродовлар ғайрат кўрсатиб ишлашяпти.

Завод чорвадорлари қирқимни эрта-индин тугаллаш учун ўзаро мусобақани тобора кучайтираётирлар.

Н. ТИЛОВОВ.

ЧОРВАЧИЛИК ФОЙДАСИ

Халқимиз турмушининг фаровонлиги, дастурхонимизнинг тўкинлиги чорвачиликнинг қай даражада ривожлантирилишига, маҳсулдорликнинг оширилишига, давлатга етказиб берилаётган гўшт, сут ва бошқа хил маҳсулотларнинг кўпайтирилишига боғлиқ. Чорвадорларимиз буни яхши билишади. Улар маҳсулот етиштиришни ошириш, давлат плани ва олинган мажбуриятларни тўла-тўкис бажариш мақсадида фермаларда унумли меҳнат қиляптилар. Моллар парваришини тобора яхшилаб, маҳсулот миқдорини кўпайтириш учун курашмоқдалар.

Буни ўтган йилнинг якуни мисолида кўриш мумкин. Бултур чорвачилик маҳсулотлари тайёрлаш плани барча турлар бўйича бажарилди. Давлатга 40 тонна гўшт сотилди. Ҳар бир сигирдан 1200 килограммдан сут соғиб олинди. Қабул пунктига 190 тонна сут топширилди. Бу, пландагидан 80 тонна кўп. Давлатга кўп миқдорда бошқа турдаги чорвачилик маҳсулотлари етказиб берилди.

Маҳсулот етиштиришни кўпайтириш билан бир қаторда, унинг сифатини яхшилаш, таннархини арзонлаштиришга ҳам катта эътибор беріляпти. Натижада қишлоқ хўжалигининг бу муҳим тармоғи фойда келтирадиган соҳага айланмоқда. Унинг рентабеллик даражаси кўтариляпти. Масалан, бултур чорвачилик колхозга 40 минг сўмга яқин фойда келтирди. Биргина гўшт етиштириш ва давлатга сотишдан 25 минг сўм соф фойда олинди. Илгари қолоқ соҳа ҳисобланган, хўжаликка зарар етказиб келган чорвачилик эндиликда илғор тармоққа айланди.

Чорвачиликдаги ишларнинг муваффақияти, кўп жиҳатдан, чорвадорларнинг меҳнатини тўғри ташкил этиш, унга қай даражада ҳақ тўлаш, ферма меҳнаткашларининг моддий манфаатдорлигини оширишга боғлиқдир. Колхозимиз правлениеси ва партия ташкилоти бу масалага алоҳида эътибор бермоқдалар. Ўтган йили чорвачиликдан олинган фойданинг ярми молбоқарлар, чўпонлар ва сут соғувчиларнинг меҳнатига қўшимча ҳақ сифатида тақсимлаб берилди.

Моддий рағбатлантириш чорвадорларнинг ғайратига-ғайрат қўшди. Улар янада яхшироқ меҳнат қилмоқдалар, чорва моллар туёғини ўстириш, маҳсулот олишни тағин ҳам ошириш учун интиляптилар. Шу йилнинг ўтган тўрт ярим ойи мобайнида сигирлар сони 7 бош кўпайтирилиб, 180 тага етказилди. Тўрт ярим ойда план бўйича сигирлардан 33 та бузоқ олиниши керак эди. Амалда эса 36 та бузоқ олинди. Йилнинг бошида сигирлардан бир кунда ўрта ҳисобда 482 килограммдан сут соғиб олинган бўлса, ҳозир бу миқдор 670 килограммга етди.

Колхозимизда чорвачиликнинг мустаҳкам озуқа базаси яратилган. Бултур мўл-кўл ем-хашак жамғарилган эди. Шу туфайли моллар қишдан соғлом ва семиз чиқди, емишдан ҳоримади.

Бу йил ем-хашак базасини янада мустаҳкамлаш, ҳар йилгидан кўп озуқа тайёрлаш тадбирлари амалга оширилянти. Планга қўшимча 12 гектар ерга беда, 10 гектар майдонга маккажўхори экилди ва бедапоялар майдони 94 гектарга, маккажўхори майдони эса 64 гектарга етказилди.

Мўл озуқа жамғариш учун озуқабоп экинларни кўпроқ майдонга экишнинг ўзигина кифоя қилмайди. Экинни яхши парвариш қилиш, унинг ҳосилдорлигини ошириш зарур. Шу мақсадда силос учун экилган маккажўхори икки марта комплекс парвариш қилинди ва суғорилди.

Чорвадорларимиз СССР ташкил этилган куннинг 50 йиллиги шарафига бошланган умумхалқ мусобақасида актив иштирок этмоқдалар. Улар фермалардаги кўп меҳнат талаб қиладиган ишларни механизациялашни мусобақанинг асосий шартларидан бири деб ҳисоблаяптилар. Кейинги вақтда колхозимизда иккита ДКУ аппарати ва битта озуқа цехи қурилди. Молхоналардаги чиқиндини ортишда илгари бир неча киши банд бўларди. Ҳозир буни электр қуввати ёрдамида ишлайдиган битта автопогрузчик бажармоқда. Фермалардаги молларни водопровод суви билан суғориш учун учта цементланган ҳовуз қурилди.

Чорвадорлар ўзаро мусобақа асосида ишлаб, юксак меҳнат унумдорлигига эришмоқдалар. Коммунист сигир соғувчи Қумрихон Тожиаҳмедовага 18 бош сигир бириктиб қўйилган. У ҳар бир сигирдан бу йил 2600 литр сут олиш ҳақида ваъда берган. Ҳозирнинг ўзидаёқ ҳар бир сигирдан қарийб 1000 литрдан сут олди. Унинг мусобақадоши Халчахон Умарова эса 18 бош сигирнинг ҳар биридан 900 литрдан ортиқ сут соғиб топширди. Коммунист Турсунхон Ражабова, комсомол аъзоси Моҳидилхон Сотволдиева ва Ойимхон Усмонова ўртоқлар бу йил ҳар бир сигирдан икки минг литрдан сут олиш ҳақида сўз беришган.

Сут-товар фермасининг коллективи ўтган 4 ярим ойда 80 тоннадан зиёд сут етиштирди. Давлатга 64 тонна сут сотиб, биринчи ярим йиллик планни муддатидан илгари адо этди. Улар сут етиштириш йиллик планини 7 ноябргача, давлатга сут сотиш йиллик планини эса август ойида бажаришмоқчи.

Чорвадорларимиз тўққизинчи беш йилликнинг иккинчи йилида маҳсулот етиштириш ва тайёрлаш соҳасида янада каттароқ муваффақиятларга эришиш учун ҳормай-толмай меҳнат қилмоқдалар.

Т. АБДУЛЛАЕВ.

Андижон районидаги «Правда» колхози раисининг чорвачилик бўйича ўринбосари.

ПИЛЛА КЕРАК БЎЛСА...

Республикамизда пахта қанчалик эъзозланса, пилла ҳам шунча қадрланади. Пахтани севиб «оқ олтин» дейилса, пилла «кумуш тола» деб ардоқланади. Пилламиз-тилламиз, катта бойлигимиздир Колхоз ва совхозларда пиллачиликни ривожлантириш диққат марказида турмоқда.

Лекин ҳамма хўжаликларда ҳам бу муҳим соҳага яхши эътибор беріляпти, деб бўлмайди. Самарқанд районидаги «Боғизоғон» совхозини бунга мисол қилиб кўрсатиш мумкин. Бу ерда қурт боқишга олдиндан пухта тайёргарлик кўрилмади. Натижада ҳозир қуртлар учинчи ёшга кирганига қарамай, сўкчаклар тайёрлаш учун бериладиган ходачалардан дарак йўқ. Ишчилар ўз уйида бор ёғочлардан омонат сўкчаклар тайёрлашган. Нарироқ бориб бу сўкчаклар торлик қилади, қуртлар қисилиб қолади, яхши ўсмайди Хўжалик раҳбарлари эса бу ҳақда ўйлашмаяпти.

Маълумки, ҳозир ҳаво анча салқин бўлиб турипти. Агар бинолар нормал иситилмаса қуртлар яхши ривожланмайди. Совхоз раҳбарлари буни яхши билишади Вақтида етарли миқдорда ўтин кўмир тайёрланмади. Қурт боқувчиларга бир қути уруғ ҳисобига атиги 250-300 килограммдан тош кўмир берилган, холос. Айрим жойларда у ҳозироқ тугаб қолди Пиллачилар бундан совхоз раҳбарларини хабардор қилишса улар иложимиз йўқ, бошқа ўтин кўмир беролмаймиз, дейишдан нарига ўтишмаяпти.

Бундай аҳволда пилладан мўлжалдаги ҳосилни олиш қийин. Агар пилла керак бўлса, совхоз раҳбарлари бу ҳақда жиддий ўйлаб кўришлари лозим.

Ш. ИБРОҲИМОВ.

СОВУҚ ҲАММОМ

Ҳаммом одатда иссиқ бўлади. Ҳатто унинг буғхонаси ҳам бўлиши керак. Хоразм область, Янгиариқ район «Коммунизм» колхозидаги ҳаммом эса совуқ. У ҳаммом эмас, бамисоли музхона. Хоналарига кирган киши қалтирайди. Шу сабабли одамлар уни «совуқ ҳаммом» дейишади.

Бунинг устига, ҳаммом ниҳоятда ифлос. Трубалардан нуқул совуқ сув оқади. Ювиниш учун тоғора топилмайди.

Меҳнаткашлар ҳаммом ишини яхшилашни сўраб колхоз правлениесига бир неча марта мурожаат қилишди. Лекин улардан садо чиқмаяпти.

Р. РУЗМЕТОВ,
С. ИСЛОМХЎЖАЕВ.

ГУЛЧИ ПЕДАГОГ

Фарзандларимизни гулга қиёслашади. Чунки, бола тарбияси ҳам гул парвариши каби меҳр, кўп меҳнат, сабр-тоқат талаб қилади. Унинг қалбига одоблилик ва софлик, мардлик ва матонатлилик сингари улуғвор фазилатларни сингдиргунча оз мунча азият чекилмайди. Гул ўстириш бола тарбияси каби ҳам сермашаққат, ҳам серзавқ иш. Уруғ униб, кўзни қувнатувчи гулга айлангунча қанчадан-қанча меҳнат сарфланмайди, дейсиз?!

Шундай инсон борки, бу икки қутлуғ, улуғвор касбни бирга қўшиб олиб боради, ҳам гул ўстиради, ҳам фарзандларимизни тарбиялайди. Гулчиликнинг серзавқ гаштини фарзандлар камолотининг нашъасига уйғунлаштирган гулчи педагог Баҳром ака Самадовдир.

Баҳром ака Пайариқ районидаги 23-мактабда йигирма йилдан бери педагоглик қилади. Меҳнат — инсонга бахт келтиради. Баҳром ака ҳам ўз бахтини педагоглик меҳнатидан топди. Унинг тарбиясини олган ўнлаб ёш ниҳоллар — меҳнаткашларнинг ўғил ва қизлари ҳозир халқ хўжалигининг турли участкаларида ижодий меҳнат қилишяпти, халқимизга камолот мевасини беришяпти.

Айни вақтда Баҳром ака гул ўстириб, ҳаётимизни безаяпти. Бундан бир неча йил илгари у «Коммунизм» колхозининг 3-бригадаси территориясидаги икки гектар ташландиқ ерни гулзор ва экинзор қилиш мақсадида колхоз правлениесига мурожаат қилди. Унинг илтимоси қондирилди.

Мана, беш йилдирки, Баҳром ака ана шу ерга пешана тери тўкади, гул ва сабзавот экинларини ўстиради. У гул турларини кўпайтириш мақсадида Тошкент, Бухоро шаҳарларига бориб келди. Натижада бир гектар ерда ўстирилаётган гулларнинг турини 100 дан оширишга муваффақ бўлди. Унинг гуллари тантаналарда ҳаммаёқни безаб туради, одамларнинг қалбига ҳузур бағишлайди, болаларнинг кўзини қувонтиради, ҳаёт нашъасини оширади.

Гулчи педагогнинг гулзори ҳозир ўзига хос манбага айланди. Унинг гуллари одамларда катта қизиқиш туғдиряпти. Республикамизнинг барча областларидан гулчилар келиб, Баҳром аканинг гул кўчатларидан олиб кетишяпти.

Баҳром ака ернинг бир қисмида теплица қурган. Теплицада ва пленкалар остида эртаги пиёз, болгар қалампири, помидор етиштиряпти.

Баҳром акани илгари уста педагог дейишарди. Эндиликда колхоз қишлоғида гулчи педагог деб ном чиқарди. Бу меҳнатсевар, қалби гул каби гўзал инсон кўпчиликнинг ҳурматига сазовор бўляпти.

Ғ. САТТОРОВ.

САМАРҚАНД районидаги «Комсомол» совхозининг фермаларида моҳир сут соғувчилар жуда кўп. Булар орасида Муқаддам Ҳасанова илғорликни қўлдан бермай келаётир. Муқаддам ўз қарамоғидаги 24 бош сигирнинг ҳар биридан камида 3 минг литрдан сут соғиб олиш учун курашмоқда. Суратда: илғор сут соғувчи Муқаддам Ҳасанова.

Э. Суяров фотоси.

«МОСКВИЧ» МУБОРАК

1 Май арафаси. Ҳамма шод. Байрамга тайёргарлик кўряпти. Олтиариқ районидаги Энгельс номли колхознинг аъзоси Орифжон Охуновлар оиласига Май байрами ажойиб туҳфа билан келди. Орифжон ака 1972 йилги Ўзбекистон пул-буюм лотереяси иккинчи чиқарилишининг 10116 серия 024 номерли билетига «Москвич-412» маркали енгил автомашина ютди.

Бу лотерея билетини Орифжон аканинг умр йўлдоши Тўхтахон ая кўп болалиги учун давлат томонидан бериладиган нафақа пулига сотиб олган эди.

Т. ЖЎРАЕВ.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»ДА БОСИЛГАНДАН КЕЙИН

«ОДАМЛАР, НИМА ДЕЙСИЗ?»

«Совет Ўзбекистони» газетасининг 1971 йил 9 октябрь сонида юқоридаги сарлавҳа остида танқидий мақола босилганди. Мақола юзасидан редакцияга 300 дан ортиқ хат келди.

Янгийўл район партия комитетидан олинган жавобда айтилишича, мақола райком бюросида муҳокама қилинган. Свердлов қишлоқ Совети раисининг ўринбосари Н. Эргашевага Парпи Холмирзаевнинг хотини Ҳалима Холмирзаеванинг шикоятини тинглаб, унга ўз вақтида ёрдам бермагани, қишлоқ аҳолиси ўртасида турли миш-мишлар тарқатиб, уни обрусизлантиргани учун ҳайфсан эълон қилинган. Қишлоқ Советининг раиси Қ. Саидғозиевга Ҳалима Холмирзаеванинг аризасини ўз вақтида кўрмагани, унинг шаънига нолойиқ сўзлар айтгани раҳбар ходим учун муносиб эмаслиги кўрсатилган. Район халқ судининг раиси Иноятовга Холмирзаевларнинг оилавий ишини яқин орада кўриб чиқиб, натижасини район партия комитетига маълум қилиш топширилган.

Район халқ маорифи бўлимининг мудири Б. Тошматовга Парпи Холмирзаевнинг бундан буён 3-ишчи-ёшлар мактабида раҳбарлик вазифасида қолиш-қолмаслиги масаласини ҳал этиш топширилган.

ҲУЖУМКОРЛАР

Ўзбекистон харитасига назар ташласангиз, унинг ғарби-жанубида юзини сариғ доғлар қоплаган катта бўшлиқни кўрасиз. Бу — Бухоро воҳасидир. Зарафшон дарёсининг этагида жойлашган бу воҳа атрофини Ўртачўл, Урганччўл даштлари ва Қизилқум саҳроси ўраб олган.

Қум босишига қарши кураш мақсадида минг-минглаб гектар майдонда саксовул, иҳота дарахтлари кўкартирилди, ўрмон хўжаликлари ташкил этилди. Минглаб километр масофада иҳота зоналари вужудга келтирилди.

Қумлар колхоз ва совхозларда янги ерларни ўзлаштириш, экин майдонларини кенгайтиришга яқингача тўсқинлик қилиб келди. Лекин деҳқонлар бўш келишмади. Улар қумликка ҳужумни кучайтиришди. Қумлар исканжасида қолган хўжаликлардан бири «1 Май» колхози эди. Колхоз қандай тадбир кўрмасин, экин майдонини кенгайтира олмади. Мавжуд ерлар эса ўсиб бораётган талабларга жавоб бермасди.

Колхоз 1970 йили Ильич номли совхозга айлантирилгач, янги ерларни ўзлаштириш, ариқларни бетонлаш, сувни кўпайтиришга зўр берилди. Давлат қудратли техника, кўп миқдорда маблағ ажратди. Серғайрат пахтакорлар механизаторлар енг шимариб ишга киришдилар. Биринчи йилиёқ пахта майдони 416 гектар кенгайтирилиб, 1200 гектарга етказилди. Гектаридан ўртача 22,5 центнердан ҳосил олинди. 1971 йили қумликлар бағридан тортиб олинган ерлар ҳисобига пахта майдони янада кенгайтирилди. 1300 гектар ерга чигит экилди. Ҳосилдорлик эса 23,5 центнерга етди. Раҳмон Раҳимов, Намоз Зокиров, Халил Ҳакимов, Нурия Насриева бошлиқ илғор бригадалар гектаридан 29-30 центнердан ҳосил олди.

Бу йил «Ўзбекистон» колхозидан совхознинг янги участкасига ака-ука Қўчқор, Талап ва Тўймурод Усмоновлар кўчиб келишди. Улар областдаги ёшларга мурожаат қилиб, янги ерларни ўзлаштиришга даъват этишди. Область партия комитети бу ташаббусни маъқуллади ва қўллаб-қувватлади. Усмоновлар комплекс механизациялашган бригада тузиб, даштдан 60 гектар ер очишди. Улар чигит экишни совхозда биринчилар қатори тугаллашди. Бу чўлқувар азаматлар СССР ташкил этилган куннинг 50 йиллиги шарафига гектаридан 30 центнердан ҳосил етиштириш мажбуриятини олиб ишлашяпти.

Усмоновлар ташаббусига қўшилган ака-сингил Болта, Тўйгул, Норгул Отақуловлар ва Эргашевлар оиласи ҳам янги ерга кўчиб келиб, алоҳида бригада ташкил этдилар. Улар асрлар давомида қақраб ётган ерни суғориб, илк бор чигит экишди.

Совхоз территориясидаги Рудакий номли ўрта мактабнинг 10-синфини тамомлаган йигит ва қизлар Жилвси чўлида пахта етиштириш истагини билдириб, комсомол комитетига ариза беришди. 13 қиз, 12 йигит 40 гектар ер ажратиб олиб, чигит экишди. Улар областдаги қишлоқ ўрта мактабларини тамомловчи ёшларни колхоз-совхозларда қолиб ишлашга, пахта ва бошқа экинлар ҳосили етиштиришга даъват этиб, очиқ хат билан мурожаат қилдилар. Бу ташаббус ҳам кенг қанот ёймоқда.

— Пахтакорларимизнинг бу йилги режаси улкан,—дейди совхоз директори Қ. Рустамов. — Улар 1500 гектар майдонда камида 25 центнердан ҳосил етиштириш мажбуриятини олишган. Эрта баҳорда 200 гектар ер ўзлаштирилди. Даштга ҳужум тобора кенгайтириляпти. Беш йилликнинг охирига бориб пахта майдонини 4000 гектарга, ҳосилдорликни эса 30 центнерга етказиш планлаштирилган.

Келажакда ўзимизнинг пахта пунктимиз, пахта тозалаш заводимиз бўлади. Бора-бора умум экин майдони 7500 гектарга, пахта майдони эса 5500 гектарга етади. Совхозда қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқлари ҳам ривожланмоқда. Бу йил 500 гектар майдонда озуқабоп экинлар, эллик гектар ерда сабзавот ва полиз экинлари етиштирилади. 200 гектар боғ ташкил этилган.

Баҳорнинг ёқимли шабадаси танга ором бағишлайди. Далалар кўм-кўк. Тракторларнинг овози тинмайди. Одамлар қудратли техника ёрдамида бир томонда янги ер очиб, экин майдонларини кенгайтираётган бўлса, иккинчи томонда дашт ва саҳро бағридан кеча юлиб олинган саҳий ер сийнасида яшнаб турган ғўзаларни парвариш қилишяпти. Кузга бориб яқиндагина ҳувуллаб ётган қумлоқ ерда «оқ олтин» хирмони вужудга келади.

А. БОЗОРОВ.

СПОРТ ХАБАРЛАР

«ОҚ ОЛТИН» КУБОГИ ИШТИЁҚИДА

Куни кеча Тошкентдаги авиация клубига парашютчи-спортчилар йиғилишди. «Ура» садолари остида парашют сурати туширилган байроқ — СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигига бағишланган «Оқ олтин» кубоги мусобақаларининг байроғи кўтарилди.

— Анъанага айланиб қолаётган республикалараро бу мусобақада, — дейди Ўзбекистон авиация клубининг бошлиғи А. Фасхуддинов, — асосан пахтакор республикалар командалари қатнашадилар. Бошқа республикалардан ҳам конкурсдан ташқари иштирок этиш учун энг кучли спортчилар таклиф қилинган. Мусобақага ҳаммаси бўлиб 68 моҳир парашютчи келган. Ҳар бир команда уч хотин-қиз, тўрт эркакдан ташкил топган.

Парашютда сакраш довюракликдан ташқари чаққонлик, маҳоратни ҳам талаб қилади. Республикамиз шарафини ҳимоя қилишда ана шундай хислатли В. Пеньков, Э. Эскендеров, Ю. Мирзаева, Э. Миллер сингари спорт мастерлари курашадилар. Командамизга СССР ва жаҳон рекордчиси В. Пеньков капитанлик қилмоқда.

ДОСААФ кўнгилли спорт жамиятининг «Оқ олтин» кубоги учун ўтказилаётган бу республикалараро мусобақага таниқли парашютчимиз фарғоналик спорт мастери И. Фасхуддинов, халқаро тоифадаги судья А. А. Белоусов ҳамда ўзбек хотин-қизларидан чиққан биринчи парашютчи Башорат Мирбобоевалар судьялик қиляптилар.

Мусобақа уч босқичдан иборат бўлади. Биринчи босқичда спортчилар 2 минг метр баландликдан 30 секунд давомида парашютни очмай акробатика ўйинлари кўрсатиб тушадилар. Белгиланган жойга аниқ тушиш эса иккинчи босқич саналади. Учинчи босқичда группа бўлиб сакралади. Қайси бир группа аъзолари белгиланган жойга аниқ тушса, шу коллектив биринчиликни олади. Уч босқичда ҳам ғолиб чиққан команда «Оқ олтин» кубогини қўлга киритади. Парашютчилар мусобақаси давом этмоқда.

А. ФОЗИЛОВ.

СССР ФУТБОЛЧИЛАРИ ОЛИМПИАДАДА ҚАТНАШАДИЛАР

Совет футболчилари Европадаги биринчи саралаш группасининг якунловчи мусобақасида Парижда Франция терма командаси устидан 3:1 (1:0) ҳисоби билан ғолиб келиб, олимпиада турнири финалига чиқдилар.

Европанинг энг замонавий футбол стадиони — реконструкция қилинган «Пар де Пренс»да ўтган бутун учрашув давомида ўйинчиларимизнинг устунликлари сезилиб турди.

СССР терма командасида тўпларнинг биринчисини Мачаидзе ва иккитасини Блохин киритди. Майдон эгаларидан эса тўпни Тоннель киритди.

Бизнинг командамиз Олейник, Серостанов, Голубев, Звягинцев, Поточняк, Веремеев, Мачаидзе, Заназанян, Гуцаев, Нодия, Блохиндан иборат составда қатнашди.

Бундан аввал Венгрия, ГФР, Бразилия, Колумбия, Малайзия, Бирма, Дания ва ГДР командалари финалга йўлланма олишган эди.

Сўнгги сафар футболчиларимиз 1966 йилги олимпиада турнири финалида қатнашиб, олтин медалларни қўлга киритган эдилар.

ПОЙТАХТИМИЗ МЕҲМОНЛАРИ

Мана бир неча кундирки, Свердлов номидаги концерт зали театр санъати мухлислари билан гавжум бўлиб турибди. А. С. Пушкин номидаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли Ленинград академик драма театри гастроль спектаклларини кўрсатмоқда. Рассом Н. Меламед чизиб келган бу расмларда меҳмон санъаткорлар гавдалантирилган. 1. Кшиштоф Максимович ролида Озарбайжон ССРда хизмат кўрсатган артист Н. Шашик; 2. Боженцка — артист М. Максимова. 3. Анджей Белецкий — артист Р. Кульд. 4. Тшос — РСФСРда хизмат кўрсатган артист М. Никельберг.

ПЛАНЕТАМИЗДА

ДЎСТЛИК ВА ҲАМКОРЛИК САМАРАЛАРИ

Бугун Афғонистон мустақиллиги куни

Афғонистон халқи 27 майда ўз мустақиллигининг 35 йиллигини байрам қилади. Озодлик учун курашган афғонлар ярим асрдан кўпроқ вақт илгари мустамлакачи инглиз қўшинлари устидан ғалаба қозондилар. Уларнинг фидокорона кураши ва Совет Россиясининг афғон халқига берган дўстона ёрдами Англияни 1919 йилда Афғонистонни мустақил давлат сифатида тан олишга мажбур этди.

Афғонлар мустақиллик к а эришилгандан буён ўтган ярим аср мобайнида Афғонистоннинг қиёфаси қандай ўзгарганлигини фақат кўрлаггина сезмай қолишлари мумкин, дейишади. Давлат шу йиллар мобайнида иқтисодий соҳада ва бошқа соҳаларда силжимоқ учун кўп куч-ғайрат сарф қилди. Мамлакат учун ҳаётий зарур бўлган ирригация қурилиши кенгайтириб юборилди, Деҳқончилик маданияти юксалди. Қанд лавлаги ҳосили қарийб уч баравар кўпайди, мева, сабзавот ҳосилдорлиги ошди.

Озодлик урушининг ветеранларидан бири Ғулом Жалоний менга шу гапларни айтган эди: Биз афғон—совет дўстона муносабатлари бешигини В. И. Ленин тебратганлигини ҳамиша эсда тутамиз ва бу билан фахрланамиз. Мен у билан Кобулдаги Жангалақ авторемонт заводида тушки танаффус вақтида суҳбат қилдим. Ветеран Ғулом Жалоний шу корхонада ишлайди. Завод Совет Иттифоқининг техникавий ёрдами билан қурилган.

Мен афғонлар билан қилган суҳбатларимда шу гапларни бир неча бор эшитдим. Афғонистоннинг кекса дипломати Султон Аҳмад Шерзой Афғонистоннинг Совет Иттифоқи каби самимий дўсти ва қўшниси бўлмаганида унинг қисмати қандай бўлишини тасаввур этиб бўлмасди, деди.

Суҳбатдошларимнинг фикрини англаб олиш қийин эмас. Дарҳақиқат, ярим аср мобайнида мамлакатнинг қиёфасидагина эмас, балки афғонларнинг онгида ҳам катта ўзгаришлар рўй берди. Эндиликда тоғлар ҳам ўрнидан силжигандек бўлди. Бундан 20 йил муқаддам Кобулдан Шерхонга бориш учун уч ҳафтадан кўпроқ йўл босишга тўғри келарди. Эндиликда атиги бир неча соат йўл босиш керак. Саланг довони орқали йўл қурилиб битказилганидан кейин бунинг учун катта имконият туғилди. Бошқа мамлакатларда ҳам машҳур бўлган ана шу йўлни қуришда совет қурувчилари қатнашдилар.

Афғонистон мустақилликни қўлга киритгандан буён ўз тақдирини ўзи белгилаш ва озодлик учун курашаётган халқлар билан бирдамлик йўлини, жаҳондаги барча халқлар билан дўстлик йўлини, халқаро ҳамкорликни ривожлантириш йўлини ўтказиб келмоқда. Афғонистоннинг традицион бетарафлиги, у амалга ошириб келаётган ижобий ва актив сиёсат — блокларга қўшилмаслик сиёсати шунга асосланган. Совет Иттифоқи Афғонистоннинг ташқи сиёсатини ҳамиша яхши тушуниб келди, бу сиёсатга ижобий баҳо берди.

СССР билан Афғонистон ўртасида қарор топган ишонч, ўзаро ҳурмат ва яхши қўшничилик муносабатлари турли сиёсий ва ижтимоий системаларга мансуб мамлакатларнинг тинч-тотув яшашидан иборат ленинча принциплар тантана қилганлигини ёрқин исбот этувчи далилдир.

Совет кишилари Афғонистон мустақиллиги байрами кунида тараққиёт йўлидан бораётган дўст афғон халқининг янгидан-янги муваффақиятларга эришувини, янада равнақ топишини истайдилар.

Ю. КОРНИЛОВ. (ТАСС).

ЯНГИ НАЦИСТЛАРНИНГ ҲУРУЖИ

ВЕНА, 25 май. (ТАСС). Кеча Австрия канцлери идораси биноси ёнига автомашиналар етиб келган пайтда тутун тарқатувчи икки шашка портлатилди. Шу машиналардан бирида ГФР канцлери В. Брандт бор эди.

Расмий визит билан Австрияда меҳмон бўлиб тургач В. Брандт Австрия канцлери Б. Крейский билан учрашгани бораётган эди.

ДПА агентлиги маълум қилдики, Австрия полициясининг маълумотларига кўра Австрия янги нацистлар партиясининг аъзоси бўлмиш Э. Хентиг деган кимса қўлга олинган.

ФУТБОЛ КОМАНДАМИЗ НОРОЗИЛИК БИЛДИРДИ

БАРСЕЛОНА, 25 май. (ТАСС). Москва «Динамо» футболчилари билан «Глазго Рейнжерс» командаси ўртасида кубок эгалари кубоги мусобақасининг финал матчи шотландияликлар фойдасига 3:2 ҳисоби билан тамом бўлди. Аммо командамизнинг раҳбарлари норозилик билдириб, матчни қайтадан ўйнашни талаб қилдилар. Барселонага келган неча минглаб шотландиялик ишқибозлар бир неча бор майдонга чиқишиб, ўйиннинг нормал ўтказилишига халақит бердилар ва пировардида футболчиларимизга ва маҳаллий полиция ходимларига шишалар ирғитиб, ўйинни буздилар.

«Биз, деди «Динамо» командасининг катта тренери К. Бесков, Европа футбол уюшмалари союзи холис қарор чиқаради, деб умид қиламиз. Бу союз финал ўйинини қайтадан ўтказиш тўғрисида қарор қабул қилиши керак».

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

◎ **БАЙРУТ.** Ливан республикаси президенти С. Франжье мамлакатнинг собиқ бош министри С. Саломга янги министрлар кабинети тузишни топширди. Журналистлар олдида нутқ сўзлаган С. Салом ҳукумат шу ҳафтанинг охиригача тузилиб бўлиниши керак, деди.

◎ **БРЮССЕЛЬ.** Бу ерда НАТО мудофаасини планлаштириш комиссиясининг сессияси тугади. Сессия ишида НАТО блокига аъзо бўлган 14 мамлакат мудофаа министрлари иштирок этдилар (Франция комитет ишида қатнашмаётир).

Министрлар, жумладан, блокнинг ҳарбий харажатларини планлаштириш билан боғлик бўлган масалаларни муҳокама қилдилар. Шунингдек Шарқи-Жанубий Осиёдаги вазият тўғрисида АҚШ мудофаа министри М. Лэйрднинг ахборотини тингладилар.

◎ **ҲАРТУМ.** Бу ерда Судан революцияси ғалаба қозонган куннинг уч йиллиги нишонланмоқда. Пойтахтнинг марказий майдонида ҳарбий парад ва намойиш бўлди. Бу воқеага бағишланган тантаналар мамлакатнинг бошқа шаҳарларида ҳам бўлиб ўтди.

[ТАСС].

Африка қитъасида миллий озодлик ҳаракати ўсиб, кенгайиб бормоқда. Озодлик учун курашаётган ватанпарварлар сафи ортиб, уларнинг жанговар қобилиятлари кучайиб бораётир. Мозамбик озодлик фронти (ФРЕЛИМО) жангчилари мустамлакачиларга айниқса қақшатқич зарба беришмоқда. Мамлакатнинг озод қилинган районларида кооперативлар ташкил этилиб, мактаб ва касалхоналар очилмоқда. Суратда: ФРЕЛИМО отрядларидан бирида ҳарбий машғулот пайти.

ТАСС фотохроникаси.

ҲАР ТЎҒРИДА

«ШАЙТОН ДАРАХТ»

Шимолий Африкада ажойиб бир дарахт ўсади. Маҳаллий аҳоли уни «Шайтон дарахт» деб ҳам атайди. Бу дарахтнинг пўстлоғида фосфор моддаси кўп бўлганлиги туфайли у кечаси шўъла сочиб туради. Унинг ёруғида тунда бемалол китоб ўқиса ҳам бўлади.

ДУМДОР ХЎРОЗ

Япониянинг Сикоку оролида онагадори хўрозлари яшайди. Бу хўрозларнинг ўзларидан кўра думлари машҳур. Уларнинг ўн метргача етадиган думларини махсус назоратчилар кўтариб юришади. Кечкурунлари бу хўрозлар атайлаб қурилган баланд қафасларда ухлашади. Шу тариқа қимматбаҳо думларининг букилиб кетишига йўл қўйишмайди. Онагадори хўрозларининг уч тури маъжуд. Улар оппоқ, қора-оқ ва қизил-оқ бўлишади. Уларнинг думи йилига 90 сантиметргача ўсади. Ҳозирги пайтда рекордчи хўрознинг думи 11,3 метрдир.

КЕЛИН БОЗОРИ

Марокашдаги Атлас тоғларида ҳар йили кеч кузда ғалати ярмарка — бозор ўтказилади. Бу ердаги Имилхил қишлоғига ҳар томондан от, туя ва машиналарда турмушга чиқмоқчи бўлган қизлар ва қайлиқ ахтарувчи йигитлар тўпланишади. Куёвлар барча қайлиқларни бирма-бир кўздан кечириб, ўзига ёққанини хотинликка танлаб олади. Бунинг учун уларнинг вақти етади. Чунки бозор уч кун давом этади. Ниҳоят келин-куёв бир бирини танлагач, 20 дирҳамдан ҳақ тўлашади ва никоҳ ҳужжатларини олишади. Кейин шу вилоятнинг губернатори келиб уларга ёппасига фотиҳа беради. Келин-куёвларнинг номлари қалин китобга ёзилганидан кейин эса ўйин-кулги бошланади. Шундан сўнг куёвлар от ва туяларига миниб йўлга тушадилар. Келинлар эса уларнинг орқасидан итоаткорона эргашиб, янги оилага равона бўладилар.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

Тошкент телестудиясининг ҳафталик программаси

29 МАЙ, ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

12.55—ТОШКЕНТ. 18.00—«Советский воин» тележурнали, 18.50 Ахборот, 19.05 — Концерт, 19.45—Ахборот. 20.00—Халқаро программа (Москва), 20.30 — **Гаровга тикилган ҳаёт** (бадиий фильмнинг 17-серияси), 21.30 — МОСКВА, 22.00 — **Футбол: «ЗЕНИТ»** (Ленинград) — **«ДИНАМО»** (Киев).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

12.45 — МОСКВА, 17.55 — Янгиликлар, 18.00 — Пионерия маршда, 18.30 — Мультфильм, 18.50 — Телефильм, 19.30 —Концерт, 20.00 — Тошкент, 20.15 — Врач маслаҳати, 20.30 — МОСКВА, 21.30 — ТОШКЕНТ, Оламда нима гап? 22.00 — Кинофестиваль кундалиги, 22.50 — **Қишдан-қишгача** (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 — ДУШАНБА КЎРСАТУВЛАРИ.

30 МАЙ, СЕШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

12.30 — МОСКВА, 16.55 — ТОШКЕНТ. 17.00 — Ким бўлсам экан? 17.30 — Бадиий ҳаваскорларнинг кўриги, 19.00 — МОСКВА. **Футбол: «СПАРТАК»** (Москва) — **ЦСКА**, 19.45 — Ҳужжатли фильм, 20.00 — ТОШКЕНТ, 20.15 — Ўзбекистон беш йиллик маршида, 20.55 — Баҳор ва диёр мадҳи 21.10 — Ахборот, 21.25 — Қишлоқ хўжалиги билимлари телевизион халқ университети, 22.00 — «Вақт», 22.30 — **Футбол: «ДИНАМО»** (Москва). — **«ТОРПЕДО»** (Москва).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

17.50 — МОСКВА. 17.55 — Янгиликлар, 18.00 — «Изловчилар», 18.30 — Телетомошабинларнинг саволларига СССР ички ишлар министрининг ўринбосари **Б. А. Викторов жавоб беради**. 19.00 — Телефильм, 20.00 — Фильм-концерт, 20.20 — **Пётр I** (бадиий фильмнинг 1- серияси). 22.00 — ТОШКЕНТ. «Ёшлик» татар ансамблининг концерти, 22.40 — Кинофестиваль кундалиги, 23.30—**Коммунист** (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари, 21.00 — Врач маслаҳати, 21.10 — **Турналар учади** (бадиий фильм).

31 МАЙ, ЧОРШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

12.30 — МОСКВА, 17.55 —ТОШКЕНТ. 18.00 — Бойчечак, 18.40—Ахборот, 19.00 — **Футбол: «ПАХТАКОР» — «ШИННИК»**, 20.45 — Пилла давлатга, 21.00 — **К. Паустовскийнинг** ижодий портрети, 21.40 — Миллионлар ленинча университети, 22.00 — «Вақт», 22.30 — ТОШКЕНТ, Кинофестиваль кундалиги, 23.20 — **Сен етим эмассан** (бадиий фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

17.55 — МОСКВА, 18.00 — Янгиликлар, 18.05 — Қўғирчоқ спектакль, 18.55 — «Здоровье», 19.25 **Пётр I** (бадиий фильмнинг 2- серияси). 22.00 — Ўзбекистон йўллари (Тошкент). 22.30 — Дўстларимиз даврасида, 23.30—Рақс зали.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари, 21.00 — **Барча қирол қўшини** (бадиий фильмнинг 1-серияси).

1 ИЮНЬ, ПАЙШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

12.30 — МОСКВА, 17.55 —ТОШКЕНТ. 18.00 — Бахтли бўлинг, болалар, 18.30 — Ишчи — фахрли ном, 19.00 — Ахборот, 19.20 **Ориф Алимаҳсумов** куйлайди, 20.00 — Телетомошабинларнинг саволларига «Правда» газетасининг сиёсий шарҳловчиси **Ю. А. Жуков** жавоб беради, (Москва), 20.30 — Ахборот, 20.45 — Қизлар давраси, 22.00 — «Вақт» 22.30 — **Жиноят ва жазо** (бадиий фильмнинг 1- серияси).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.20 — МОСКВА. 18.25 — Янгиликлар, 18.30 — Болалар учун кўрсатув, 19.00—Бал рақси иштирокчилари тўртинчи Бутунроссия конкурси ғолибларининг кўргазмали чиқишлари, 20.00 — Концерт, 20.30 — **Қизил япроқлар** (бадиий фильм), 22.00 — ТОШКЕНТ. Илмий-оммабоп фильм, 22.20 — Врач маслаҳати, 22.30 — МОСКВА.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 — ТОШКЕНТ. Классик музика саҳифаларида, 20.40 — Музикали кўрсатув, 21.05 — **Барча қирол қўшини** (бадиий фильмнинг 2- серияси).

2 ИЮНЬ, ЖУМА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

12.30 — МОСКВА. 16.55 —ТОШКЕНТ. 17.00 — Осиё ва Африка мамлакатлари иккинчи халқаро Тошкент кинофестивалининг тантанали ёпилиши, 20.20 — Ахборот, 20.25 — **Фош этиш** (бадиий фильм), 21.45 — Июнь — ҳал қилувчи ой, 22.00 — «Вақт», 22.30 — ТОШКЕНТ. 23.10 — **Улуғбек юлдузи** (бадиий фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.20 — МОСКВА. 18.25 — Янгиликлар, 18.30 — Эртаклар оламига саёҳат, 19.00 — Ҳужжатли фильм, 19.10—Музикали афиша, 20.00 — «Изланиш», 20.45 — Бадиий фильм, 22.00 — Концерт (Тошкент), 22.30 — Эфирда «Молодост», 23.15 — Концерт.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 — ТОШКЕНТ. Совет классик музикаси саҳифаларида: 20.40 — Тўлқинда — 0,2, 21.10 —**Барча қирол қўшини** (бадиий фильмнинг 3- серияси).

3 ИЮНЬ, ШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.55 — ТОШКЕНТ. 10.00 —Илмий-оммабоп фильм, 10.20 — Телеминиатюралар, 11.00 — МОСКВА. 17.55 — ТОШКЕНТ. 18.00 — Ахборот, 18.15 — Санъат ғунчалари, 18.45 — Ахборот, 19.00 — КВН-72, 21.30 — «Вақт», 22.00 — **Футбол: «ДИНАМО»** (Киев) — **«ДИНАМО»** (Москва).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

10.00 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари, 17.55 — МОСКВА, 19.00 — ТОШКЕНТ. Шеърият мухлисларига, 19.10 — **Студентлик —олтин давრим**, 20.50 — **Анна Каренина** (бадиий фильмнинг 1-2 сериялари).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

17.55 — ДУШАНБА КЎРСАТУВЛАРИ.

4 ИЮНЬ, ЯКШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.35 — ТОШКЕНТ. 9.40 — «Звездочка», 10.25 — Болалар учун концерт. 11.00 — МОСКВА. 17.10—ТОШКЕНТ. 17.15—Баҳор овозлари, 18.00 — **Футбол: «ПАХТАКОР»—«ТЕКСТИЛЬЩИК»**, 19.45 — Ахборот, 20.00 — **Телеминиатюралар**, 20.40 — Ғазал ва мақом кечаси, 22.00—«Вақт», 22.30 — Пиллачиларнинг меҳнат рапортлари, 22.45 —**Қизил қум** (бадиий фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

9.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари, 17.10 — МОСКВА. 17.55 Киносаёҳатчилар клуби, 18.55—Телефильм, 20.00 — Концерт-очерк, 20.50 — Спектакль, 22.00 — Автоинспектор бюллетени (Тошкент), 22.30 — Спектаклнинг давоми.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

17.55 — ФРУНЗЕ КЎРСАТУВЛАРИ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.55 — ТОШКЕНТ. 10.00 — Телефильм, 10.20 — **Дўстлик чаманзори**, (концерт). 11.00 —МОСКВА. 11.05 — Янгиликлар, 11.10 — Музикали киоска, 11.40 — **Ҳайвонот оламида**, 12.45 — Болалар бадиий ҳаваскорлик коллективларининг концерти, 13.15 — Псков телестудиясининг кўрсатувлари, 14.00 — Иқтисодий темаларда суҳбат, 14.30 — Чегарачиларнинг талабларига мувофиқ концерт, 15.15 — Тележурнал, 15.35 Мультфильм, 16.05 — Халқаро панорама, 16.35 — ТОШКЕНТ. 16.40 — Ўқувчилар учун кўрсатув, 17.20 — Болалар учун музикали кўрсатув, 18.00 — Ахборот, 18.20 — Музикали спектакллардан қўшиқлар, 19.10 — Халқ контроли экрани, 19.40 — Ахборот, 20.00 — **Гаровга тикилган ҳаёт** (бадиий фильмнинг 16-серияси), 22.00 «Вақт», 22.30 — Кинофестиваль кундалиги, 23.20 — **Тоғдаги застава** (бадиий фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

10.00 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари, 18.35 — **МОСКВА**. 18.20 — Композитор Т. Н. Хренников-нинг авторлик кечаси. 20.55 — Телефильм, 22.00 — Интернационал дўстлик клуби, 22.30 — Театр ҳақида ҳикоялар.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.30 — ТОШКЕНТ. Регби бўйича студентларнинг Бутуниттифоқ финал мусобақаси, 20.00 — **ДУШАНБА КЎРСАТУВЛАРИ.**

РАДИО БУГУН

6.15 — Тонгги концерт, 8.25 — Халқ талантлари концерти, 9.30—Шу куннинг қўшиқлари, 10.10 — Машраб лирикаси, 11.15 — «Гулшан» радиожурнали, 12.15 — Музикали радиопочта, 13.30 — Бадиий ҳаваскорлар концерти, 15.20 «Правда» газетасининг обзори, 15.30 — «Ижодкорлик оламида» радиожурнали (русча), 16.10 — Республика прокуратура ходимларининг талабларига мувофиқ концерт, 16.50 — «Бизнинг почта», 17.20 — Уйғур куйлари, 17.50 — Партия ходими минбари. «ЯГОНА ИНТЕРНАЦИОНАЛ ОИЛА». Сирдарё область партия комитетининг биринчи секретари **Қ. Аҳмедов** суҳбати, 18.00 — Чўлкуварлар учун концерт, 18.40 — Спорт эшиттириши, 19.20 — Жонажон ўлкам (концерт), 20.00 — Қишлоқ радиоклуби, 21.00 —Халқаро мавзуларда суҳбат, 21.10 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун кечки концерт, 22.15 — Ўзбекистон телевидениеси ва радиоси солистларининг концерти, 23.10—Лирика кечаси.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 27/Vда **Травиата**, 28/V да **Этик кийган мушук** (кундузи). **Золушка** (кечқурун).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 27/V да **Хотинимнинг эри**, 28/V да **Тоғ гўзали**.

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 27/V да **Дарбадар**, 28/V да **Беш кунлик куёв**, 29/V да **Дийдор**.

КИНО

Эль Греко — «ЎЗБЕКИСТОН», НАВОИЙ номли, ҲАМЗА номли, «КОМСОМОЛ 30 ИИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Кабриола — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ИИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Урмон балладаси (эрталаб соат 10, кундуз 12, 2 ва 4 да). «Се-нинг ҳароратли қўлларинг» (кундуз соат 11, 1, 3 ва 5 да). **Сўнгги довон** (кеч соат 6, 8 ва10 да), **Кичик сир** (кеч соат 7 ва 9 да): «СПУТНИК».

ЁЗГИ БИНОДА

Эль Греко — «ХИВА».

ТОШКЕНТ АВТОМОБИЛЬ ЙЎЛЛАРИ ИНСТИТУТИ 1972 — 1973 ўқув йилига қуйидаги мутахассисликлар бўйича

СТУДЕНТЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Автомобиль транспорти, автомобиль транспорти иқтисоди ва уни ташкил этиш, автомобиль йўллари, қурилиш ва йўл машиналари ҳамда ускуналари.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, К. Маркс кўчаси, 32-уй.

ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ БОШ ТАЪМИНОТ БОШҚАРМАСИНИНГ ИЧКИ РЕСУРСЛАРНИ САФАРБАР ЭТИШ ХЎЖАЛИК ҲИСОБИ КОНТОРАСИ республикамиз корхона ва ташкилотларидаги мавжуд ортиқча материаллар, асбоблар, металл маҳсулотлари, жиҳозлар ва бошқа молларни

СОТАДИ

корхона ва ташкилотлардан ортиқча ва фойдаланилмаётган материал ҳамда жиҳозларни

СОТИШ УЧУН ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Зарур материал ва жиҳозларга талабномалар, топшириладиган моллар рўйхати қуйидаги адресга жўнатилсин: Тошкент шаҳар, К. Цеткин кўчаси, 66- уй, телефон — 33-28-23.

МАРКАЗИЙ «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА 31 МАЙ КЕЧ СОАТ 7 ДА СССР биринчилиги учун «ШИННИК» (Ярославль) — «ПАХТАКОР» (Тошкент) командалари ўртасида

ФУТБОЛ

«Муштум» журнали редакцияси коллективи журналнинг редколлегия аъзоси, бош рассоми Н Иброҳимовга отаси **Шерхон МУҲАММАДИЕВнинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ — Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: 700.000 ГСП, ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26, Редактор — 336545, Редактор ўринбосарлари — 337914, 330683. Масъул секретарь — 334455, Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283, Партия турмуши — 333469, 337221, Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331455. Халқаро ҳаёт — 337221. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 334780, Совет қурилиши — 333258, Қишлоқ хўжалиги — 337604. Адабиёт ва санъат — 332036. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451, Маҳаллий ахборот ва спорт — 331424, Оммавий ишлар ва хатлар — 332143, 333553, Иллюстрация — 334524, Стенографистка — 337343, Корректура — 337162, Эълонлар — 338142, Коммутатор — 330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ, Андижон — 48—85, Бухоро — 3—31—42, Қарши — 38—42, Нукус — 42—62, Самарқанд — 31—972, Термиз — 54—01, Урганч — 34—55, Фарғона — 4—29—44.

Б.—123. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64697. Р. 02479